

Slivniški pogledi

| julij–avgust 2019 | letnik 6 | številka 54 |

OBČINA
CERKNICA

Beč | Bečaje | Begunje pri Cerknici | Bezuljak | Bločice | Bloška Polica | Brezje | Cajnarje | Cerknica | Čohovo | Dobec
Dolenja vas | Dolenje Jezero | Dolenje Otave | Gora | Gorenje Jezero | Gorenje Otave | Goričice | Grahovo | Hribljane
Hruškarje | Ivanje selo | Jeršiče | Korošče | Koščake | Kožljek | Kranjče | Kremenca | Krušče | Kržišče | Laze pri Gorenjem Jezeru
Lešnjake | Lipsenj | Mahneti | Martinjak | Milava | Osrednek | Otok | Otonica | Pikovnik | Pirmane | Podskrajnik | Podslivnica
Ponikve | Rakek | Rakov Škocjan | Ravne | Reparje | Rudolfovo | Selšček | Slivice | Slugovo | Stražišče | Sveti Vid | Ščurkovo
Štrukljeva vas | Tavžlje | Topol pri Begunjah | Unec | Zahrib | Zala | Zelše | Zibovnik | Žerovnica | Župeno

917723861019006

3 Uvodnik

4 Intervju

Leon Kebe

7 Iz občinske hiše

10 Izpostavljam

12 Aktualno

15 Obveščamo

16 Gospodarstvo

20 Utrip

21 Ljudje med nami

Lenart Perko

22 Dogaja se

26 Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz

Zibovnik

28 Kultura in kulturniki

32 Šport

Franci Novak

34 Mladi mladim

38 Stare slike

39 Dediščina

40 Notranjski regijski park

42 Razgibajmo možgane

44 Napovednik

Slivniški pogledi – glasilo Občine Cerknica

Izdaja: Občina Cerknica, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica.

Fotografija na naslovnici: Poletni utrip, fotograf: Ljubo Vukelič
Izid: vsak mesec, na začetku meseca. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Cerknica.

Cena: 2,78 evra za izvod s poštnino za naročnike izven občine Cerknica. Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Cerknica in prihodkov oglaševanja.

Odgovorna urednica: Maruša Opeka

Uredniški odbor: Marija Hribar, Miha Jernejčič, Maruša Mele Pavlin, Polona Otoničar Pajk, Sabina Popek Simšič

Urednik fotografije: Ljubo Vukelič

Lektoriranje: Polona Otoničar Pajk

Oblikovanje: Avrora AS, d. o. o.

Tisk: Para tiskarna, d. o. o.

Naklada: 4.050 izvodov

ISSN: 2386-0197

📧 **Naslov uredništva:**

Slivniški pogledi
Cesta 4. maja 53
1380 Cerknica

✉ **E-naslov:** urednistvo@slivniskipogledi.si

📘 **Facebook:** Slivniški pogledi

**Naloži brezplačno aplikacijo
Občina Cerknica in bodi
obveščen o dogajanju!**

O črnem oblaku in prostovoljnem gasilcu

📷 Ljubo Vukelič

Srečko Kosovel, poet s Krasa, je zapisal: »Pa nenadoma je prišlo kakor črn oblak ...«

Ko počí, gori v tvoji neposredni bližini, pozabiš na vsakdanje skrbi in opravke. Na veliki oglasni deski, ki se je pojavila za Slivnico, je med zavijanjem siren visel črn oblak kot zadnje, nujno obvestilo. Oblak, poln prašnih delcev, ni lagal in je svoje povedal brez besed; s črno podobo je kričal na velikem platnu modrine. Ljudje živimo nekje vmes, med nebom in zemljo, v utvari, da se nam ne bo nič zgodilo. Kako bi drugače lahko sploh živeli? Dogaja se drugim in drugje. Ko se zgodi, se hitro in hvaležno oprimemo dobrih novic: da zrak ni onesnažen, da ni tako hudo. Kako hudo bi moralo biti, da bi bilo hudo? Smo pripravljeni na to, če bi bilo zelo hudo? Če voda ne bi bila pitna? Če ničesar, kar je vzklilo in raslo, zelenelo, dajalo veselje našim očem, ne bi mogli uporabiti? Če bi strupene snovi prešle v podtalnico? Če bi na jezeru ugasnilo življenje skupaj z biotsko raznovrstnostjo rastlinstva in živalstva? Nekaj, kar smo zavarovali, ker je tako dragoceno.

Najdragocenejši je človek. Oddahnili smo si, žrtev v požaru ni bilo. Tudi gasilec je človek in ga je treba zaščititi. Gasilstvo je dejavnost humanitarne narave; v Sloveniji glavnino od približno 50.000 pripadnikov sil za zaščito, reševanje in pomoč predstavljajo operativni gasilci v enotah prostovoljnih gasilskih društev; poklicnih gasilcev je 700. Prostovoljni operativni gasilci iz 28 prostovoljnih gasilskih društev so bili med prvimi na prizorišču požara v Podskrajniku. Odzvali so se klicu, da bi pomagali, gasili. Prostovoljno so se izpostavili velikim nevarnostim: gorele so nevarne snovi, sproščali so se strupeni plini. Gasilci so ogenj hitro obvladali, obvarovali so tudi sosednje objekte. Ob pregledovanju fotografij pa je na mestu nezaželeno vprašanje: »Ali so gasilci dovolj zaščitili

sebe?« Slednji je govoril o glavobolu, pekočem občutku v ustih, žrelu, pljučih. Kaj to pomeni? So dovolj poučeni o gašenju tovrstnih požarov? Najmanj, kar jim skupnost mora zagotoviti, sta vrhunska osebna varovalna oprema in usposobljenost.

Potem, sredi noči, v zgodnjih jutranjih urah, pride utrujeni prostovoljni gasilec v gasilski dom, si sleče kontaminirano obleko, odloži čelado, si sezuje čevlje. Kaj je potem s to opremo? Obleka ne bi smela obviseti na obešalniku in gasilec je ne bi smel ponovno uporabiti, dokler ne bi bila dekontaminirana, očiščena. Ko se prostovoljni gasilec odpravi na gašenje tako nevarnega požara, bi moral imeti s seboj vrečo s čistimi oblačili in čevlji ter, kar je najpomembnejše, možnost, da kontaminirano obleko, rokavice, čevlje, čelado odloži na za to vnaprej določeno mesto. To niso besede panike, so dobronamerne, saj je na obleki in opremi »strupena umazanija«.

Država, oblast, ki skrbi za varnost državljanov, bi morala sprejeti tak pravilnik, ki bi spremljal zdravstveno stanje prostovoljnih gasilcev, ki so bili izpostavljeni nevarnim snovem, pa ga ni. Nedvoumno opozorilom prof. dr. Metode Dodič Fikfak s Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa je treba prisluhniti in jih podpreti: »Pravilnik o ugotavljanju zdravstvene sposobnosti operativnih gasilcev, ki je bil pred meseci sprejet, je neustrezen. Poslali smo apel Ministrstvu za zdravje. Po takih požarih bi gasilci morali imeti možnost za pregled pri specialistu.« To, da je predsednik vlade prišel v Podskrajnik in pohvalil gasilce, je lepo, a še zdaleč ni dovolj.

Naj ne ostane samo pri lepo zvenečih floskulah, da »je najpomembnejše, da so prebivalci na varnem«. Treba je ukrepati, opozarjati, izboljšati sistem. Treba je živeti z védenjem, da ni nič nemogoče, da smo zelo ranljivi in da moramo biti pripravljeni tudi zato, ker se ne želimo spremeniti. In tudi na dan, ko se ne zgodi nič hudega, vedeti, kdo se v nesrečah bori na prvi frontni črti.

Marija Hribar

Leon Kebe

Dolg korak, navihan nasmeh in glasen: »O, kako si!« so zaščitna znamka Leona Kebeta, pa naj mu pride na pot bežen znanec, minister ali državnik, slednji celo iz več evropskih držav. Preveč je skromen, da bi v domači Cerknici vedeli, da je v bistvu eden najbolj cenjenjih evropskih naravovarstvenikov, tudi odločevalcev. Če te žene ljubezen, je pač ohranjena cvetlica več kot čast.

Gospod Kebe, kljub vsemu za Cerkničane ostajate kar ptičar.

Vem, čeprav že skoraj dvajset let ne delam več na Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenje (DOPPS). Nič me ne moti. Še zmeraj rad povem ljudem, katerega ptiča so videli ali pa kakšna žaba ali kača jim je prišla na pot. Z varstvom narave se profesionalno ukvarjam že od leta 1993.

Kaj pa sploh je varovanje narave?

To je aktivno ohranjanje narave. Vemo, česa ne delamo prav, in vemo, kako moramo delati, in to tudi znamo! Če ne bomo, smo pečeni. Ena ključnih nalog je vračanje divjine v prostor, ki ga ne rabimo, tretjina hrane ne sme več končati v smeteh, zmanjšati moramo ogljični odtis. Verjamem, da nam bo uspelo. Od leta 1986, ko sem se začel ukvarjati z varstvom narave, do danes, se je odnos povprečnega Slovenca ali pa Cerkničana močno spremenil na bolje.

Gozdarski inženir ste. Ste začeli delati na Zavodu za gozdove Slovenije?

Ne. Začel sem na Centru šolskih in obšolskih dejavnosti v Rakovem Škocjanu. Moje prvo aktivno naravovarstveno udejstvovanje pa je bilo leta 1986. Takrat smo se borili proti temu, da bi Cerkniško jezero za stalno poplavlili. Tine Schein je vodil iniciativo. Že prej, v gimnaziji, pa sem se spoznaval z ornitologijo skupaj s Slavkom Polakom, sošolca sva bila. No, pa kot otrok sem »bluzil« po gmajnah in potokih. S prijatelji smo se šli Indijance in podobne igre.

Menda ste bili hiperaktiven otrok.

Uf, ne sprašujte. Mislim, da sem bil prevelik zalogaj za vse učiteljice, kar jih je bilo v cerkniški šoli skupaj. To so bili časi, ko je bilo zaželeno povprečje. Žal nikoli nisem bil tak. Mama me je peljala, ne spomnim se, k psihiatrinji ali

Leon Kebe Cerkniško jezero in njegove prebivalce pozna kot svoj žep.

psihologinji. Rekla ji je: »Naj ostane tak, kot je, kar pustite ga. Učiteljice bodo že spoznale, kje so njegove vrednosti.«

» Uživam tam, kjer je dobra ekipa. Tam se največ naredi. Ljudje, ki delajo na varstvu narave, so večinoma odprti in dobrega srca.«

Pa so?

Mogoče. Trapast spomin je, ko sva s prijateljem med »faksom« delala na šoli. Njega so prosili, če bi določil drevesne vrste okoli šole, gozdarstvo sem študiral pa jaz! Biti doma prerok je nekaj nemogočega. Mislim, da sem odnehal.

Spomnim se vas kot predsednika Notranjske sekcije DOPPS. Krasna naravovarstvena predavanja ste organizirali.

Teh predavanj si nisem zmisлил jaz. Že prej so jih imeli taborniki, ko so nehali, sem jih prevzel jaz. Prej so bila bolj popisna, pod banko. Potem je to prevzela sekcija DOPPS, s knjižnico smo se zmenili za sodelovanje in imeli predavanja tam. Imeli smo tudi akcije, opazovanja ... Na Cerkniškem jezeru se je, ne na mojo pobudo, začela prva izobraževalna akcija v Sloveniji že leta 1979. To je opazovanje ptic 27. aprila. Akcijo sem prevzel, tudi do 160 obiskovalcev smo imeli, ko se je ustanovil Notranjski regijski park in sem se tam zaposlil. Če se nekdo s tem resno ukvarja, so stvari bolj zanimive. Mislim, da sem delal kar dobro.

Strinjam se. Vrednost prostora, v katerem živimo, smo doumeli brez prepovedi. Dovolj je bil ponos, ko ste nam razlagali, kaj imamo.

Obstaja nekaj načinov varovanja narave. Verjamem, da je najboljši ta, da se lokalna skupnost v najširšem pomenu besede, to pomeni vsak domačin, vsaka šola, firma, občina, frizer, klepar ..., ozavesti, kaj ima in kaj lahko iz tega potegne na

tak način, da je dovolj za vse za zmeraj. Danes se temu moderno reče trajnososten način.

Kako, če pravite, da se Zemlja ne obnavlja več?

Ne, ne. Zemlja se obnavlja, samo mi porabimo več, kot se obnovi!

Ampak okoli nas je vse zeleno.

Ja, niti do Rakeka nismo navajeni pogledati, kaj šele do Unca. Na globalnem nivoju porabimo precej več, kot imamo, oziroma živimo na račun revežev iz afriških in azijskih držav, ki delajo za dva dolarja na mesec. Zato bodo imeli naši otroci težave. Zanimivo je, da danes mi vse znamo in vemo, kaj moramo narediti, da ne bo prišlo do katastrofe. Poglejte, 20 tisoč let nazaj je bilo na Zemlji precej manj ljudi, kmalu nas bo devet milijard. Ljudje so uporabili, kar jim je narava dala. To ni bilo lahko življenje. Iz rok v usta, otroci so umirali ... Z leti smo se z delom in možgani naučili naravo izkoriščati tako, da dobimo več od nje. Tako smo prehranili več ljudi in zdaj imamo hiperprodukcijo. Na drugi strani imamo porabo. Potratni smo. Že samo ob vsaki kaloriji, ki jo ljudje proizvedemo, se dve porabita in ena vrže proč. Tudi zanjo porabimo vodo, energijo, spreminjamo naravno okolje in življenjski prostor posameznih vrst. Na Zemljo imamo že tak vpliv kot geološka sila. Znanstveniki naši dobi zato pravijo antropocen. To je nova geološka doba. Če bomo tako delali naprej, se bojim, da bo kratka. Mižimo pa na obe očesi. Najlažje se je delati, da tega ne vemo.

Ste predstavnik WWF – Svetovnega sklada za naravo v Sloveniji, pred tem ste bili vodja programa pri WWF za program upravljanja zavarovanih območij za Balkan. Kje je bolje, pri nas, kjer smo bolj industrijsko razviti in o varovanju narave vemo že kaj več, ali v bolj ruralnih okoljih, kjer pa o tem manj vedo?

Kje je boljše ali lepše, je težko reči. Sploh, kje je lepše. Lepota je v očeh opazovalca, piše v Malem princu. Slovenija je ena najbogatejših držav na svetu, če gledamo naravo in možnosti, ki jih imamo. Kako upravljamo s tem? Imeli smo eno najboljših

upravljanj gozdov. Zdaj so pa novi zakoni, ljudje, plače. To, da imajo revirni gozdarji, po tem, ko so naredi fakulteto, minimalno plačo in upravljajo 60 odstotkov Slovenije, ni pametna poteza. Če povzamem: Slovenija je ena bolj ohranjenih držav, kar imamo, pa ne upravljamo dobro. Veliko težav imamo – od zakonodaje do neizvajanja predpisanih ukrepov. Ni nadzora, ni nikakršnih monitoringov. Verjame se na besedo. Na ključnih pozicijah imamo ljudi, ki nimajo znanja in se jim ne da nič dopovedati. Težko primerjam Slovenijo z Balkanom, nekatere stvari imamo zelo dobre, nekatere pa ne. Sicer pa je Slovenija država, ki je ne bi zamenjal za nobeno na svetu, pa sem bil na štirih kontinentih.

» Ja, zdi se mi, da je moje življenjsko poslanstvo to, da povezujem ljudi in jih skušam navdahniti, da delajo za varstvo narave.«

Spet ste v Cerknici. Pravite, da lahko delate kar od tu. Se boste spet kaj vključili v javno življenje?

Verjamem, da so taborniki organizacija, ki jo je vredno podpreti. Računam, da bomo sodelovali.

Tabornik ste bili tudi sam. Kaj človeku dajo taborniki?

Uf, veliko! Sodelovanje znotraj ekipe, vodstvene sposobnosti, sposobnosti odločanja, grajenje mreže. Mreženje je ključnega uspeha za doseganje ciljev. To so same super stvari za življenje. Taborniki imajo tudi zabavno plat, kar je pa čisto fina stvar. Taborniki so kul!

Katero je bilo vaše najljubše taborjenje?

Leta 1986 v Podgozdu. Takrat sem bil Žajfa. (Smeh. Žajfa je taborniško ime upokojene medicinske sestre in tabornice Olge Braniselj, op. p.) Bolničar sem bil namesto nje. Porabil sem vse antibiotike, ki mi jih je dala, in je potem kričala name. Oh, to je bilo že enih sedem življenj nazaj.

Ste tam bežali pred medvedom?

Tisto je bilo pa v Loški dolini. Delal sem opis sestojev, stopil sem iz avta in nisem niti videl, da je sto metrov od mene medved. Začel je teči proti meni, jaz sem pa tudi hrabro tekkel v avto.

Delali ste na Zavodu za gozdove, DOPPS-u, Notranjskem regijskem parku, Krajinskem parku Radensko polje, na Cipri in zdaj na WWF. Verjetno je težko reči, kje ste najbolj uživali.

Uživam tam, kjer je dobra ekipa. Tam se največ naredi. Ljudje, ki delajo na varstvu narave, so večinoma odprti

Z varstvom narave se Leon Kebe profesionalno ukvarja od leta 1993. Ne da bi vedel, pa se ji je zapisal že kot kratkohlačnik v časih, ko so starši otroke klicali noter in ne podili ven.

Osrečuje ga spoznanje, da dela dobro za naravo in posledično za ljudi.

in dobrega srca. Želijo narediti več. Ne hodijo v službo, ampak za to gorijo. Pavel Kunaver je rekel: »Če ne goriš v sebi, ne moreš prižgati ognja v drugem.« Vsi, ki delamo na varstvu narave, gorimo v sebi in druge lažje usmerimo na našo pot.

Lahko izpostavite vaš največji poklicni uspeh?

Mogoče to, da sem kar nekaj ljudi usmeril na pot naravovarstva. Danes so vodilni naravovarstveniki v Sloveniji in ustvarjalci mišljenja o tem. Bil sem del ekipe, ki je

24 odstotkov Slovenije proglasila za Naturo 2000. Cerkniško jezero smo umestili med Ramsarska mokrišča. V knjižnici smo imeli razglasitev.

Spomnim se je. Tudi svetovna avtoriteta za metulje Jan Carnelutti je bil tam.

Jo! Spoznal sem ga že v Rakovem Škocjanu sredi osemdesetih let. Bil je prijatelj mojega starega očeta, na Veliki gasi sta bila soseda. Da taka legenda pride! Zame je bilo to izjemno priznanje.

Hitro je sledil prvi Life projekt.

Ja, z njim smo v lokalni skupnosti parku dali pozitivno podobo. Sodeloval sem pri opredelitvi Krajinskega parka Radensko polje, pri Komisiji za varstvo Alp sem vpeljal prvo konferenco za klimatsko nevtralne Alpe. Na Balkanu je ekipa, ki sem jo vodil, združila vsa zavarovana območja iz osmih držav v skupnost, ki deluje, sodeluje in ustvarja nove projekte na temelju modernih principov upravljanja narave. V čast mi je, da sem ustanovni član Zveze parkov Dinarskega loka, bil sem tudi njen prvi generalni sekretar. Uspelo mi je povezati ljudi. Ja, zdi se mi, da je moje življenjsko poslanstvo to, da povezujem ljudi in jih skušam navdahniti, da delajo za varstvo narave. Mislim, da mi to uspeva, in na to sem kar ponosen.

Zlatarstvo KOSI

- Velika ponudba poročnih prstanov.
- Zlato, srebro, jeklo v različnih izvedbah s pravimi ali sintetičnimi kamni.
- Nakit izdelujemo tudi iz prinesenega zlata, ročna izdelava.
- Nudimo tudi graverske usluge – laser, CNC ipd.

Lesene konstrukcije
3D izris načrta
CNC razrez lesa

041 900 797
info@mging.si
www.mging.si

Cene uskladili s stroški

Na sedmi redni seji občinskega sveta Občine Cerknica, ki je potekala v četrtek, 13. junija, so svetniki podali soglasje za vnovičen mandat na mestu direktorja Notranjskega regijskega parka (NRP) Matevžu Podjedu.

Podjed jim je predstavil tudi poročilo o delu NRP v letu 2018. O delovanju zavodov v preteklem letu so poročali še direktorica knjižnice **Marija Hribar**, ravnatelj cerkniškega vrtca **Gvido Cigale** in ravnatelj glasbene šole **Milivoj Matkovič**.

Svetniki so potrdili tudi elaborate o oblikovanju cen za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, o oblikovanju cen za oskrbo s pitno vodo in o oblikovanju cen za ravnanje s komunalnimi odpadki v občini Cerknica. Trenutno veljavne cene odvajanja in čiščenja odpadne komunalne vode ter storitev, povezanih z greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami (MKČN), se uporabljajo od 1. julija 2016. Kot je pojasnil direktor Javnega podjetja (JP) Komunala Cerknica **Anton Kranjc**, so se v tem obdobju cene vhodnih stroškov

povišale, zato je treba uskladiti cene storitev. »Poleg tega so se povečali stroški delovanja čistilnih naprav, saj so se stroški vzdrževanja opreme na največjih čistilnih napravah (ČN Dolenja vas in ČN Rakek) povečali zaradi pokrivanja stroškov po poteku garancijske dobe,« pojasnjujejo na komunalni. Štiričlansko gospodinjstvo (s povprečno porabo 12 m³ pitne vode) priklopljeno na kanalizacijo, bo na postavkah odvajanje komunalne odpadne vode in čiščenje odpadne vode plačevalo 0,83 evra več kot do sedaj, štiričlansko gospodinjstvo, ki plačuje storitve, povezane z greznicami in MKČN, pa bo namesto zdajšnjih 16,87 evra plačevalo 21,91 evra. Malenkost dražja bo tudi oskrba s pitno vodo. Štiričlansko gospodinjstvo bo plačalo 0,4 evra več. Od 1. januarja 2014, ko so začele veljati cene storitev oskrbe s pitno vodo, so se po oceni JP Komunala Cerknica cene vhodnih stroškov povešale. Tudi cene ravnanja s komunalnimi odpadki, določene s 1. septembrom 2015, ne sledijo več razmeram na trgu. »V letošnjem letu poteče tudi pogodba z izvajalcem obdelave in odlaganja mešanih komunalnih odpadkov, kar pa glede na ponudbo na trgu pomeni povišanje cene, hkrati pa tudi spremenjena razmerja med obdelavo in odlaganjem,« je pojasnil direktor Anton Kranjc. Štiričlansko gospodinjstvo, ki ima poleg zbiranja, obdelave in odlaganja komunalnih odpadkov še postavko zbiranje bioloških odpadkov, bo namesto zdajšnjih 16,84 evra plačalo 19,85, tisto brez pa namesto zdajšnjih 12,23 evra 14,99 evra. Celoten znesek na položnici za štiričlansko gospodinjstvo, priklopljeno na kanalizacijo, bo za štiri evre višji, za uporabnike greznic in malih čistilnih naprav pa za dobrih osem evrov.

Posamezni svetniki so obsodili višanje cen storitev s strani komunale in primerjali cene storitev po ostalih občinah.

Kranjc jih je zavrnil s pojasnilom, da občin ni mogoče primerjati, čeprav je to leta 2014 storilo že ministrstvo za okolje in prostor s seznamom primerljivih območij. Kranjc je poudaril, da primerjava temelji le na velikostih občin in gostoti poselitve, ne upošteva pa geografskih in hidrogeoloških značilnosti in razlik v tehnologijah, ki so potrebne za obdelavo surove vode. »Vsi ti dejavniki pomenijo razlike v porabi energije in drugih sredstev v fazi priprave vode,« pojasnijo na Komunali Cerknica. Prav tako tudi na področju kanalizacije in komunalnih odpadkov primerjava zaradi različnih dejavnikov po mnenju Kranjca ni realna in smiselna.

Je pa župan **Marko Rupar** ob vsem tem še dejal, da tako občino kot komunalo zaradi zastarelega sistema v prihodnje čaka veliko investicij v komunalo in vodovodno infrastrukturo, ga pa skrbi financiranje projektov, saj trenutno ni državnih in evropskih razpisov, s pomočjo katerih bi dobili prepotrebna sredstva.

Mandat pa se je iztekel tako Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu kot tudi občinski volilni komisiji, ki skrbi za zakonitost in pravilnost izvedbe volitev in referendumov v občini. Za predsednika je bil potrjen Robert Urbas (namestnik Jure Švigelj), člani pa so: **Boštjan Udovič** (namestnik **Bojan Brence**), **Boštjan Otoničar** (namestnica **Majda Zupan**) in **Jože Žnidaršič** (namestnica **Marinka Ivančič**). Člani Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v novi sestavi iz vrst različnih deležnikov, ki vplivajo na varnost v prometu, pa so po potrditvi občinskega sveta postali: **Anton Lah**, **Klemen Žagar**, **Karlo Šturm**, **Franci Lužar**, **Jure Mele**, **Anita Šen**, **Špela Kočevar**, **Tomaž Zevnik**, **Divna Klanfar**, **Matjaž Kandžič**, **Jože Grajš**, **Blaž Kranjc**, **Zdravko Avsec** in **Samo Mlinar**.

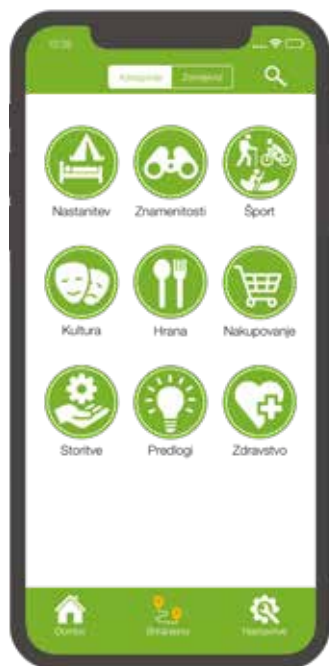
Aplikacija povezala ponudbo treh občin

Vsi se lahko strinjamo, da je Notranjska (še) neodkrit turistični zaklad; čeprav je ponudba raznolika, je velikokrat nepovezana in razdrobljena. Katalogi in spletne strani so že v zatonu, prihodnost komuniciranja z obiskovalci pa je zagotovo v različnih mobilnih aplikacijah.

Občine Cerknica, Loška Dolina in Bloke so prepoznale priložnost za boljše informiranje o turistični in gostinski ponudbi. V pomoč ponudnikom storitev so stopile s skupno odločitvijo, da podprejo vzpostavitev nove aplikacije, katere cilj je na enem mestu združiti informacije o turistični ponudbi omenjenih občin.

Aplikacija je nekakšen digitalni katalog, v katerem najdemo nastanitve, gostišča, turistične znamenitosti, servisne storitve, turistične informacije, pohodniške in kolesarske poti itd. Na voljo je v več jezikih. Podatki se bodo stalno osveževali glede na razvoj ponudbe in aktualne trende. Na Občini Cerknica so mnenja, da so z aplikacijo dosegli, da se poveže raznolika turistična ponudba Notranjske, na drugi strani pa se s pomočjo digitalne tehnologije turista hitro in učinkovito usmeri do ponudnikov in turističnih točk.

Si pa na občini predvsem želijo, da bi ponudniki prepoznali prednosti aplikacije in bi redno objavljali ažurne informacije in aktualno ponudbo – vse od ponudbe

malic in kosil do akcijskih cen namestitev. Treba se je namreč zavedati, da bo aplikacija uporabna samo, če se bodo podatki stalno osveževali in nadgrajevali, kar je odgovornost domačih ponudnikov. Vsi pa so v aplikaciji enako pomembni in imajo enake možnosti. Aplikacija namreč ponudnike razvršča izključno na podlagi lokacije uporabnika. Ponudniki storitev se bodo lahko z vprašanji glede uporabe aplikacije in vnosa podatkov obrnili na turistično-informacijski center v svoji občini.

Seveda pa aplikacija ni namenjena samo turistom, ampak tudi občankam in občanom. Tudi oni bodo gotovo lahko dobili kakšen koristen nasvet glede ponudbe gostišč, nedeljskega izleta ali jo priporočili prijateljem in sorodnikom.

Občine se nadejajo, da je to le prvi korak k vzpostavitvi sodobne spletne infrastrukture, ki jo bodo sčasoma še nadgrajevali. Aplikacija je prvovrsten dokaz, da si občine Cerknica, Loška dolina in Bloke želijo sodelovanja in skupnega razvoja turistične ponudbe.

Dela pri cerkniški osnovni šoli

28. maja so župan Občine Cerknica **Marko Rupar**, predstavnik Cestnega podjetja Koper, d. d., **Vlado Švab** in direktor podjetja Mani inženiring, svetovanje, nepremičnine, d. o. o., **Miloš Dernovšek** podpisali pogodbo za izvedbo projekta prometne ureditve pri cerkniški osnovni šoli. Vrednost celotnega projekta znaša slabih 246.000 evrov, občina pa bo s strani Evropske unije in države pridobila sredstva v višini nekaj več kot 78.000 evrov. V prvi fazi projekta, ki se bo izvajala od 26. junija do 31. avgusta, se bo rekonstruiralo pločnik ob cerkniški šoli in se ga podaljšalo do nove avtobusne postaje z nadstrešnico. Nadstrešnico pa bo imelo tudi novo parkirišče za kolesa.

V okviru projekta bo izvedena še rekonstrukcija vodovodnega omrežja ter izdelan nov priključek z državne ceste na Notranjsko cesto pred vhomom v osnovno šolo z mini krožiščem. Kot

obljubljajo na občinski upravi, bodo v naslednjih fazah projekta Prometna ureditev pri OŠ Cerknica uredili še 96 parkirnih mest, ki bodo služila tako za potrebe šole kot za voznike, ki bodo pot nadaljevali z avtobusnim prevozom. »V ta namen se bo uredila tudi dovozna cesta na zahodni strani, ki se bo ustrezno razširila, uredilo se bo dodatno avtobusno postajališče, ohranili pa bomo hodnik za pešce,« razkrijejo na občini. Glede na to, da v občini primanjkuje tudi večji prireditveni prostor, pa naj bi bilo parkirišče zasnovano na način, da bo omogočilo postavitev prireditvenih šotorov z vso potrebno infrastrukturo. ■

Dela na relaciji Dobec–Kožljek

Po podpisu pogodbe v mesecu aprilu med Občino Cerknica in izbranim izvajalcem, podjetjem HIP PLUS, d. o. o., se je v maju začela rekonstrukcija lokalne ceste na odseku od naselja Dobec pa do naselja Kožljek. V naselju Dobec je bila leta 2017 zaključena prva faza investicije, v letošnjem letu pa se bo z deli nadaljevalo na relaciji v dolžini 1450 metrov. V okviru projekta bodo izvajalci razširili cestišče, ga asphaltirali, sanirali spodnji ustroj in uredili odvodnjavanje. Kot pravijo na občini, bodo investicijo, katere skupna vrednost znaša 420.000 evrov, sofinancirali v okviru Načrta porabe dodatnih razpoložljivih sredstev za sofinanciranje investicij v letu 2019 po Zakonu o financiranju občin v višini 327.407 evrov. Po obnovljeni cesti se bodo lahko vozniki predvidoma zapeljali že konec avgusta. ■

Zlata petica

Župan Marko Rupar je 17. junija v Kulturnem domu Cerknica sprejel najuspešnejše učence, njihove starše in učitelje. Iz Osnovne šole (OŠ) Notranjski odred Cerknica, Podružnične osnovne šole 11. maj Grahovo in OŠ »Jožeta Krajsca« Rakek se je 22 učencev in učenek razveselilo priznanja zlata petica za odličen uspeh v vseh razredih osnovne šole. Zlato petico so prejeli: **Hana Wolf, Ana Kovačič, Špela Mele, David Zabukovec, Klara Fröbe, Ajda Snoj, Tara Meta Gärtner, Karin Cimperman, Nika Žnidaršič, Gaja Žnidaršič, Ema Zdovc, Eva Kovšca, Luka Kraševac, Sara Vereš, Klara Potužak, Maja Škrli, Vita Kraševac, Naja Pavčič, Monika Simičak, Dominik Križ, Kiara Sterle** in **Ernestina Lea Kos**. Vse tri šole so se izkazale tudi na tekmovanjih. Na najvišji, državni ravni je priznanja prejelo 21 učenek in učencev. Tudi vodstva šol in mentorje je župan nagradil s priznanji za prizadevno delo. ■

Nova vodstva krajevnih skupnosti

V sredo in četrtek, 22. in 23. maja, so potekale konstitutive seje krajevnih skupnosti (KS), na katerih so člani potrdili nova vodstva petih krajevnih skupnosti, ki sestavljajo občino Cerknica. Predsednica KS Grahovo je postala **Ivanka Logar**, njen namestnik pa **Luka Hribljan**. Za predsednico KS Begunje je bila izvoljena **Ingrid Klučar**, **Uroš Milavec** je bil imenovan za njenega namestnika. **Klemen Pirman** je predsednik KS Cajnarje–Sv. Vid, **Marko Nared** je njegov namestnik. Na čelu KS Cerknica ostaja **Franc Krajc**, **Simona Lekšan** pa je bila potrjena za njegovo namestnico. KS Rakek bo v novem mandatu vodil predsednik **Milan Ivančič**, na mesto njegove namestnice pa so imenovali **Anjo Prelaz**. Na cerkniški občinski upravi si želijo, da bi bilo sodelovanje tudi z novoizvoljenimi predstavniki krajevnih skupnosti korektno, povezovalno in tvorno. ■

Zabava v počastitev praznika

Slavnostni seji s podelitvijo priznanj naslednji dan tradicionalno sledi osrednja prireditev ob prazniku občine Cerknica. V soboto, 8. junija, sta pester program in lepo vreme na Tabor v zgodnjih večernih urah privabila številne obiskovalce. Za začetek so v Gusarskem gledališču kapitana Dade za najmlajše uprizorili otroško predstavo, nato pa so se zvrstili nastopi Godbe Cerknica, Studia Voice Up, glasbene skupine Rok'n'band in njene spremljevalne skupine. Župan **Marko Rupar** je v nagovoru občankam in občanom čestital ob prazniku, se jim zahvalil za korektno sodelovanje in vse uradno povabil na županov golaž, ki je postal zaščitni znak osrednje prireditve. Nazdravljanje občini je trajalo še dolgo v noč. Organizatorji so bili tako z obiskom kot s potekom prireditve zadovoljni, saj ugotavljajo, da je med domačini prireditev vedno bolj sprejeta. ■

Širitev Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica

Leto 2019 pomeni za osrednjo Knjižnico Jožeta Udoviča v Cerknici nov pomemben mejnik, saj je pridobila novo sodobno čitalnico in prostor za domoznanski arhiv, skupaj 200 m² prostora v vrednosti 480.000 evrov.

S tem, ko se je sprostil prostor v stari čitalnici in arhivu, se bo leta 2020 projekt preoblikovanja knjižnice lahko nadaljeval v prilitičju.

Na področju knjižnične dejavnosti je odprtje prizidka h Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica tretja večja investicija v slabih dvajsetih letih na območju občine Cerknica. Leta 2001 se je cerkniška knjižnica preselila s Partizanske 9, kjer je domovala skupaj z glasbeno šolo, na Partizansko 22, v obnovljeno stavbo starega zdravstvenega doma. Na Rakeku smo novo enoto vzpostavili leta 2010; to pomeni, da smo inventarno knjigo začeli s številko ena, saj knjižnice ni bilo. Rakovška knjižnica je s centralno lego v prostoru, z dobrim oblikovanjem notranjega prostora in opremo, kar so predpogoji dobrega poslovanja, v kratkem času postala pomembno kulturno in družabno središče.

Novi domoznanski arhiv cerkniške knjižnice je samostojna enota s premičnimi regali, z ognjevarnimi omarami in s sodobno napravo, ki regulira relativno vlažnost in temperaturo, kot to priporočajo standardi za arhivsko dejavnost, saj je poleg pridobivanja gradiva, selekcije in obdelave pomembna tudi hramba. Treba je zagotoviti varnost pred vlomom, požarom, vlago, svetlobo, insekti ter preprečiti močna nihanja temperature in vlage.

Zbirka obsega 7000 knjig, periodičnih publikacij, listin, zemljevidov, drobnega tiska, od tega 100 enot gradiva z nastankom pred letom 1800. Leta 2017 je bila domoznanska zbirka razglašena za kulturni spomenik lokalnega pomena.

V zadnjih desetih letih smo pridobili celo vrsto raritet, torej najstarejšega gradiva, v katerem so omenjeni naši kraji in ljudje od 16. stoletja naprej. Najstarejša rariteta je iz leta 1595 izpod peresa Georga Wernherja z naslovom O čudovitih ogrskih vodah, ki prinaša najstarejši zemljevid Cerkniškega jezera. V zbirki se nahajajo imena: Schönleben: Carniola antiqua, 1680/81, Valvasor: Die Ehre dess Hertzogthums Crain, 1689, Steinberg: Gründliche nachricht ..., 1758, Gruber: Briefe, 1781, Repež: Pesmarice, 1764 ...

Knjižnica ima bogato zbirko starih zemljevidov: Münstra (1550), Lazija, Hirschvogla, Mercatorja, Sansona, Homanna ... Pod domoznanstvo spadajo tudi Udovičeva osebna knjižnica, rokopisi, ostalina po Ivanu in Nadi Matičič, predmeti, arhivi posameznih društev, organizacij, družin, posameznikov.

Nova čitalnica je s staro zgradbo povezana z veznim hodnikom. V njej so postavljeni gradivo iz stare študijske čitalnice, časopisi in revije ter jezikoslovje, literarna teorija in literarna zgodovina. Uporabniki imajo veliko možnosti za branje, uporabo računalnika, spleta, možnost druženja in drugih aktivnosti; po novem bo za obiskovalce na voljo tudi kavomat.

Seveda pa je s prizidkom povezano tudi temeljito preoblikovanje knjižnice v naslednjih letih. Tako nas v letu 2020 čaka še prenova oziroma preoblikovanje pritličja, ki ga bomo skušali bolj približati mladini. Svet okrog nas se spreminja, temu se mora prilagajati tudi knjižnična dejavnost. Če želimo biti del tega spreminjajočega sveta in ne obstati na robu, se moramo vanj aktivno vključiti.

Prvi posredovalci tudi v cerkniški občini

V Sloveniji se vzpostavlja sistem prvih posredovalcev (PPO). Njegov namen je izboljšati preživetje oseb z nenadnim srčnim zastojem na terenu in nekaterimi drugimi življenjsko ogrožajočimi stanji.

»V naši občini so vasi zelo razpršene, nekatere so tudi precej oddaljene, zato reševalci porabijo dlje časa do ponesrečencev. Zlasti pa v primeru, ko so cerkniški reševalci že na intervenciji in mora na teren postojnska ekipa,« pripoveduje **Vesna Turšič** iz Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Cerknica, tudi sama prva posredovalka.

Naloga prvih posredovalcev je, da pridejo do bolnika še pred prihodom ekipe nujne medicinske pomoči ali drugih reševalnih služb. Morajo biti pa za nudenje pomoči osebam z nenadnim srčnim zastojem ali nekaterimi drugimi življenjsko ogrožajočimi stanji ustrezno usposobljeni. Svet za reanimacijo Slovenskega združenja za urgentno medicino je pripravil usposabljanje kandidatov za PPO, ki je enotno za vso Slovenijo, sledijo pa mu tudi v Zdravstvenem domu (ZD) dr. Božidarja Lavriča Cerknica-Loška dolina-Bloke. Pomembno je, da prvi posredovalci pridobijo tako teoretična kot praktična znanja, se usposobijo, da lahko pomagajo in rešujejo življenja.

Za področje občin Cerknica, Loška dolina in Bloke usposabljanja na podlagi povpraševanja izvajajo v cerkniškem zdravstvenem domu. Tečaj traja dva dni po pet ur. Kot nosilci sistema PPO so najprimernejši gasilci, gorski reševalci, jamarski in drugi reševalci, ekipe prve pomoči in pripadniki drugih enot za zaščito, reševanje in pomoč. »To so ljudje, ki želijo pomagati, so dobro organizirani, imajo sredstva zvez, so tudi bolj ali manj opremljeni in imajo svoje enote v večini naselij, tako da je njihov dostopni čas do bolnika zelo kratek,« pojasni zdravnica **Anja Oman Puntar**, vodja usposabljanja PPO v cerkniškem zdravstvenem domu.

Od novembra 2017 do aprila 2019 so izvedli devet tečajev za nove prve posredovalce, poleg tega pa so izvajali tudi

obnovitvene tečaje za tiste, ki so po enem letu licenco želeli podaljšati. Tako ima na področju, ki ga pokriva ZD Cerknica, trenutno veljavno licenco 107 prvih posredovalcev. Da pa se prve posredovalce v občini Cerknica sploh lahko aktivira, je pomemben podpis Dogovora o usposabljanju in aktivaciji prvih posredovalcev na območju občine Cerknica, ki so ga podpisali ZD Cerknica, Gasilska zveza Cerknica in Občina Cerknica februarja letos. »Od podpisa pogodbe smo prve posredovalce aktivirali trikrat,« pove Anja Oman Puntar. »Želeli bi si, da bi imeli prvi posredovalci čim manj dela, je pa kljub temu dober občutek, da v primeru nesreče imaš v bližini nekoga, ki ti do prihoda reševalcev zna pomagati,« meni Vesna Turšič. Upajo, da bi bil po vseh krajih v občini vsaj en prvi posredovalec, ki bi bil ustrezno usposobljen. Na vprašanje, ali je usposabljanje dostopno vsem, pa sogovornici odgovarjata, da je namenjeno vsem prebivalcem, vendar so zaradi urejenega ustreznega zavarovanja primernejši predvsem kandidati, ki že delujejo na področju zaščite in reševanja.

Je bila pa širši javnosti namenjena predstavitev PPO z naslovom Vrni mi utrip pred Mercatorjevim trgovskim centrom v Cerknici, v okviru katere so se lahko obiskovalci seznanili z organiziranostjo prvih posredovalcev in njihovim poslanstvom. Seveda pa ni vse ostalo samo pri teoriji, ampak so na prizorišču izvedli tudi praktične prikaze, ponazoritve življenjsko ogrožajočih situacij in ukrepanja. Pokazali so opremo, prikazali osnove prve pomoči, najmlajšim pa so bile namenjene delavnice. Dogodek v soboto, 25. maja, so pripravili: Civilna zaščita občine Cerknica, ZD Cerknica in Prostovoljno gasilsko društvo Cerknica. Predstavitve se je v družbi direktorice cerkniškega zdravstvenega doma **Olge Doles** udeležil župan **Marko Rupar** in se tudi sam preizkusil v nudenju prve pomoči.

Podeljenih 13 občinskih priznanj

Občina Cerknica je v petek, 7. junija, na slavnostni seji v Kulturnem domu Cerknica z občinskimi priznanji nagradila zaslužne občanke in občane. Program, ki ga je povezovala Vesna Telič Kovač, sta obogatili Vokalna skupina Gallina in Manca Udovič.

V prvem planu pa je bila seveda podelitev priznanj, ki jih Občina Cerknica v kategorijah bronasti, srebrni in zlati taborski znak ter priznanje 12. junij podeljuje od leta 2004. Letos so jih skupno podelili trinajst.

Marija Hribar in Zvonka Ješelnik

Najvišje občinsko priznanje 12. junij sta prejeli **Marija Hribar** in **Zvonka Ješelnik**. Prva že tri desetletja deluje na področju knjižnične dejavnosti. Vsa leta si je v sodelovanju z občinami Cerknica, Loška dolina in Bloke ter s sodelavkami in sodelavci prizadevala, da bi se knjižnična dejavnost enakovredno približala vsem občanom ne glede na izobrazbo, status, spol, narodnost. To je dosegla s številnimi pridobitvami: osrednja knjižnica v Cerknici je nove prostore dobila oktobra 2001, letos pa je bil odprt še nov prizidek s prostorno čitalnico in domoznanskim oddelkom. Oktobra 2010 je bila odprta nova enota knjižnice na Rakeku. Prav tako je poskrbela za nove prostore tudi v Starem trgu pri Ložu in Novi vasi. H kakovostnejšemu življenju prebivalcev knjižnica prispeva z osveščanjem o pomenu znanja, veščin in spretnosti. Ljudje so pomen institucije prepoznali; tako so se zaradi številnih raznovrstnih dejavnosti, dogodkov, razstav, novitet v času njenega vodenja knjižnice povečali število članov, obisk in izposoja.

Knjižnica je postala varuh izročila. Ravno na pobudo Marije Hribar sta bila leta 2017 sprejeta odloka o razglasitvi Domoznanske zbirke KJUC in zbirke Jožeta Udoviča za kulturna spomenika lokalnega pomena, ki dragoceni zbirki ščitita pred prostim razpolaganjem, kar pa ni pomembno le z vidika lokalne skupnosti, ampak celotne države. Z njeno pomočjo so v knjižnico prišli številni knjižni zakladi naše preteklosti. Pomembni so njeni prevajalski in založniški

projekti, ki promovirajo krasoslovno znanost 18. stoletja. Knjižnica se imenuje po pesniku, pisatelju, prevajalcu in esejistu Jožetu Udoviču, ki je s pomočjo Marije Hribar dobil primerno mesto v slovenski književnosti – zbrala je gradivo in izdala Bibliografijo Jožeta Udoviča, uredila spominsko sobo z Udovičevo osebno knjižnico, z njeno pomočjo so v režiji Jadrana Sterleta posneli dokumentarni film Samo ta glas imam in izdali monografijo o umetnikovem življenju ter delu In iskra v besedi ostane. Ob 30. obletnici Udovičeve smrti je poskrbela, da je bila v sodelovanju z Znanstvenoraziskovalnim centrom Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU) izdana monografija k Zbranim delom slovenskih pesnikov in pisateljev Jože Udovič. Leta 2018 je bil pred knjižnico odkrit doprni kip Jožeta Udoviča, delo domačinke, akademske kiparke Milene Braniselj. Kot avtorica oziroma soavtorica razstav je zaslužna, da se je s prireditvami počastilo tudi druge pomembne Notranjke in Notranjce. Na njeno pobudo se je pred kratkim v knjižnici oblikovala tudi Domoznanska skupina.

Cerkniška knjižnica je pod njenim vodstvom postala prepoznavna ustanova, ki ponuja raznolike možnosti udejstvovanja in vseživljenjskega učenja prebivalcem v lokalnem okolju in tudi širše. V uredništvu Slivniških pogledov smo posebej ponosni, da si Marija Hribar ob številnih projektih vzame čas in sodeluje pri ustvarjanju glasila.

S knjižnico je povezana tudi druga letošnja prejemnica priznanja 12. junij Zvonka Ješelnik, ki je kot uslužbenka občinske uprave Občine Cerknica veliko pripomogla, da je knjižnica leta 2001 dobila nove prostore. V svoji karieri je zasedala številna odgovorna delovna mesta in bila zaslužna za izgradnjo počitniških kapacitet za letovanje otrok v Puntizeli, ustanovitev Mladinskega salezijanskega centra pri župnišču

v Cerknici, izgradnjo šole v Grahovem, Varstveno-delovnega centra v Cerknici, Centra starejših Cerknica in organiziranje službe za pomoč na domu. V nagovoru ob prejemu priznanja pa ni pozabila na svoje sodelavce, ki so ji pomagali pri uresničevanju zastavljenih ciljev in brez katerih občina morda še dandanes ne bi imela nekaterih pridobitev. Poudarila je, da si je kot socialna delavka vedno prizadevala uresničevati predvsem tiste cilje, ki bi izboljšali življenja občanov, zlasti tistih socialno šibkih.

Bronasti taborski znak

Da dobrodelnost in srčnost povezujeta skupnost, dokazuje tudi prejemnica bronastega taborskega znaka **Ljerka Pirnat**, bolj poznana kot Mari iz Martinjaka. V zadnjih desetih letih je s svojim neumornim delom spletla trdno mrežo za zbiranje plastičnih zamaškov v humanitarne namene. Z zbranimi zamaški, ki jih oddajajo pooblaščenim koncesionarjem, pridobivajo finančna sredstva za pomoč bolnim otrokom in njihovim družinam. Tudi **ekipa bolničarjev Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Cerknica** si je zaradi predane pomoči prisluzila bronasti taborski znak. Od leta 2015, ko je bila ekipa ustanovljena, so z angažiranostjo, željo po znanju in njegovem predajanju, urjenju in z dobrimi uvrstitvami na tekmovanjih pomembno vplivali na razvoj prve pomoči v občini Cerknica. Komisija za podeljevanje priznanj pa je pomemben prispevek k lokalni skupnosti prepoznala tudi pri **PGD Sveti Vid**, ki deluje od leta 1979. Vse od ustanovitve društvo zagotavlja skrb za požarno varnost in pomoč ob naravnih nesrečah in ujmah. Vpeto je v lokalno okolje, dobro sodeluje z ostalimi društvi, vključeno je v intervencijske skupine, poleg tega pa na različnih dogodkih povezuje krajanje.

Srebrni taborski znak

Med prejemnice srebrnega taborskega znaka sta se zapisali **Vida Winkler** in **Aleksandra Šega**. Winklerjeva je članica Čebelarkega društva Rakek od leta 1999, leta 2007 pa je zasedla mesto predsednice. Poleg tega je tudi članica upravnega odbora Občinske zveze čebelarških društev (OZČD) Cerknica. V času njenega vodenja društva so podvojili število članov, uspešno pripravljajo akcije, kot so slovenski zajtrk, dan odprtih vrat, različna usposabljanja in prireditve ... Poleg aktivnega delovanja v čebelarstvu se Vida Winkler udeležuje tudi na področju kulture. Aleksandra Šega pa je aktivna predvsem pri humanitarnih projektih. V območni organizaciji Rdečega križa (RK) je delovala kar 40 let. V dveh mandatih na mestu predsednice je s svojim bogatim znanjem pomembno prispevala k razvoju in uresničevanju številnih programov, pridobivanju donacij, pomagala je občanom v stiski in se zavzemala za izboljšanje socialnega položaja ljudi na robu družbe. Njeno delo pa ni prepoznavno zgolj v organizaciji RK Cerknica, ampak

tudi po drugih društvih – Društvu Zimzelen, Društvu Sožitje, Društvu diabetikov Cerknica, Društvu upokojencev Cerknica in Medobčinskem društvu invalidov Cerknica. Za svoje delo je v letu 2017 prejela plaketo Državnega sveta RS, ki jo podeljujejo najzaslužnejšim družbenim delavcem, prostovoljcem.

Zlati taborski znak

Pomemben del prostovoljske mreže v naši državi so tudi gasilska društva. **PGD Žerovnica** bo letos praznovalo že 110. obletnico obstoja. Poleg požarne varnosti je društvo ves čas svojega delovanja skrbelo tudi za družabne dogodke – organiziralo je vrtno veselice in prirejalo igre, z zaslužkom pa je poskrbelo za dopolnitev opreme, modernejše gasilske

pripomočke in dograditev gasilskega doma. Vsaka generacija gasilcev si je prizadevala pridobiti čim boljše opremo in svoje člane čim bolje usposobiti za gašenje požarov. Za prizadevno delo so v PGD Žerovnica prejeli zlati taborski znak. Na letošnji prireditvi se jih je zbleščalo kar šest. Za delovanje na glasbenem področju ga je prejel tenorist **Jože Oblak**, član zbora Slovenskega narodnega gledališča (SNG) Opera in balet Ljubljana in Slovenskega komornega zbora filharmonije. Že od ustanovitve leta 2000 vodi Oktet Kres, poleg okteta pa še Pevski zbor Dragonarji Generala Maistra ter Mešani in otroški cerkveni zbor sv. Martin v Župniji Unec, kjer je tudi organist. Tudi druga prejemnica zlatega taborskega znaka **Helena Rajk** je vpeta v zborovsko dejavnost. Od leta 1995 je članica komornega zbora Fran Gerbič, več kot petnajst let pa tudi že njegova predsednica. V tem času je zbor prejel več zlatih, srebrnih in posebnih priznanj na mednarodnih tekmovanjih. Vsi uspehi in gostovanja zbora pa so zabeleženi v kroniki Kulturnega društva Fran Gerbič, ki jo Helena Rajk vodi vse od leta 1997.

Z zgodovino, jamarstvom, nogometom, košarko, gasilstvom pa je povezan **Bogdan Urbar**, prav tako prejemnik zlatega taborskega znaka. V svoji bogati karieri je Urbar zasedal številne pomembne funkcije in bil akter lokalnega razvoja. V času njegovega predsedovanja PGD Unec se je na Uncu uredila Maistrova dvorana, postavljen je bil spomenik generalu Maistru in urejena okolica doma s športnim igriščem. Uvedel je Maistrove večere. Bil je poveljnik občinskega štaba Civilne zaščite občine Cerknica, za kar je prejel znak Civilne zaščite RS. Na Občini Cerknica je bil direktor občinske uprave, podžupan in član občinskega sveta. Od leta 1974 je aktivni član Jamarskega društva Rakek, bil je njegov predsednik in častni član. Več let je bil tudi predsednik Jamarske zveze Slovenije in zaslužen za vzpostavitev Jamarske reševalne službe. Deluje v Zvezi za tehnično kulturo Slovenije, z njegovo pomočjo je bilo ustanovljeno Notranjsko društvo za tehnično kulturo Rakek. Dejaven je na področju publicistike, je avtor dveh knjig in več kot 450 člankov.

Zelo aktivno pa z lokalno skupnostjo skupaj s podružnico na Uncu sodeluje **Osnovna šola »Jožeta Krajca« Rakek**, o čemer pričajo številni dogodki na kulturnem, humanitarnem in prostovoljskem področju. Zaposleni na šoli sledijo

inovativnim pristopom in skupaj z učenci dosegajo nove mejnike, kot so nazivi Unesco šole, kulturne šole, šole simbioze, Erasmus šole ter šole, ki ima znanje za delo z učenci s posebnimi potrebami in učenci priseljenci. Rakovška šola deluje širše od predpisanega šolskega programa, z družbeno odgovornostjo, zavedanjem pomena, medsebojnega sodelovanja, trajnostnega razvoja in samouresničevanja zaposlenih in otrok.

K aktivnemu in odgovornemu delovanju tako v lokalni skupnosti kot v župniji pa spodbuja **mag. Jožef Krnc**, ki je leta 2013 prevzel upraviteljstvo cerkniške župnije. Jožef Krnc je veliko truda vložil v organizacijo dejavnosti za mlade, zaslužen je za obnovo sakralnih objektov in kulturne dediščine. Svoj pozitiven odnos do pisne dediščine je dokazal tudi s projektom urejanja župnijskega arhiva v sodelovanju s Knjižnico Jožeta Udoviča Cerknica in predstavlja edinstven model sodelovanja tudi na ravni države.

Priznanja je dobitnikom in dobitnicam podelil župan **Marko Rupar**. Čestital jim je za dosežke in se jim zahvalil za njihov doprinos k skupnosti. V uvodnem nagovoru je izpostavil, da lahko le složno delo in sprejemanje obrodita sadove in bogatita lokalno skupnost. Rupar je prepričan, da se uspešno sodelovanje različnih deležnikov kaže prek uspešno izpeljanih projektov, ki bogatijo naše kraje na investicijskem, razvojnem, kulturnem, gospodarskem, humanitarnem področju.

Avtorica: **Irena Svet** Fotografija: **arhiv ZD Cerknica**

Zdravju naproti

V Zdravstvenovzgojnem centru Zdravstvenega doma (ZD) Cerknica pripravljamo v okviru načrta preventivnih storitev s strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje raznolike, zanimive delavnice, ki vam omogočajo, da pridete do želenih rezultatov pri spreminjanju življenjskega sloga.

Želeli bi povabiti vse tiste, ki si želite in ste pripravljeni v svojem življenju narediti spremembo na področju bodisi prehrane bodisi gibanja in se zavedate, kaj to pomeni za vaše zdravje, ki je zelo pomemben dejavnik kakovosti vašega življenja.

V juniju smo zaključili dve obsežni delavnici Zdravo hujšanje in Gibam se. Tako je odločitev za spremembo opisala ena izmed udeleženk programa zdravega hujšanja: »V življenju pride trenutek, ko se zaveš, da je prišel čas, ki je namenjen le tebi. Pravi blagoslov je ta trenutek prepoznati in ga izkoristiti za inventuro življenja. Ko ugotoviš, da večino časa, energije, misli in lepih besed namenjaš družini, službi in okolici, prepoznaš, da si nase malce pozabil.« Posledično je imela vse manj energije, bila je hitreje utrujena, storilnost in moč sta ji pešali, pridobila je nekaj kilogramov, pojavljati pa so se začele težave z zdravjem. Sicer se mnogo ljudi zaveda, da je treba spremeniti življenjski slog, ampak enostavno ne vedo, kako. Velikokrat poskušajo odgovore poiskati na spletu, vendar je tam informacij enostavno preveč, velikokrat so celo zavajajoče in zapletene.

Pravi način, da dobimo kakovostne usmeritve, je delavnica Zdravega hujšanja v ZD Cerknica, ki je dostopna vsem. Program je izredno širok. Dopusča, da si posameznik oblikuje nov slog zdravega življenja z njihovimi priporočili za zdravo

prehrano in pravilno izvedbo telesne vadbe. Narejen je tudi tako, da vzpodbuja k novemu načinu razmišljanja in da ga je moč prenesti v vsakdanje življenje. Izvajalke, ki skrbijo za dobro počutje, motivacijo, zdravje in rezultate, pozorno spremljajo napredek udeležencev. »Delavnica je izjemno prijetna, brez stresa in z veliko koristnimi informacijami,« pravi udeleženka in dodaja, da ima z individualnimi srečanji posameznik priložnost tudi za intimnejši pogovor z izvajalko, kar omogoča sprostitev in še večji napredek na novi poti sprememb.

Urnik delavnic Zdravo hujšanje, Zdravo jem in Ali sem fit? najdete v napovedniku na zadnji strani Slivniških pogledov.

Naj prostovoljki

Vedela sem, da je čas, ko bodo na seji odbora Rdečega križa Slovenije (RKS), Območnega združenja Cerknica-Loška dolina-Bloke, predlagali kandidate za prostovoljca leta 2018. Zaslüşala sem ime **Slavka Telič** in bila zelo presenečena, ko so poklicali še mene: **Cvetka Šavel**. »Pa ne jaz!? Saj pomagam, priskočim na pomoč pomoči potrebnim, če je treba. Ali je to dovolj, naredim dovolj?« sem si mislila. Ja, in prejela sem lepo vabilo na dogodek, zapisano z zlatimi črkami. Predsednik Republike Slovenije **Borut Pahor**, častni pokrovitelj projekta, naju je s Slavko vljudno povabil na sprejem ob zaključni prireditvi natečaja Prostovoljec leta 2018, ki ga pripravlja Mladinski svet Slovenije. Potekala je 11. junija v Kongresnem centru na Brdu. Dvorana je bila polna prostovoljcev iz cele Slovenije. Vesela sem, da je v Sloveniji toliko prostovoljcev, med njimi toliko mladih, in da sem tudi sama del te zgodbe. Prepričana sem, da se naši državi ni treba nič bati, dokler ima za seboj toliko srčnih ljudi. Priznanje prejemam z notranjim zadovoljstvom in veliko motivacije za naprej. Je potrditev, da delam prav in da sem družbeno odgovorna. Prostovoljstvo ni samo dajanje samega sebe, s prostovoljstvom bogatim sebe in druge.

»Vse, kar delimo, postane večje,« je zapisano v eni izmed čestitk, ki sem jo prejela od naše predlagateljice. Z napisanim se povsem strinjam, se zahvaljujem predlagatelju in čestitam tudi vsem ostalim dobitnikom priznanj za požrtvovalno in humano delo. ■

☞ Cvetka Šavel 📷 osebni arhiv

Avtorica: **Maruša Opeka** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Uničujoč požar, tvorno sodelovanje

Drugo polovico junija je zaznamoval uničujoč požar v podjetju Fragmat v Podskrajniku, v katerem so se ukvarjali z izdelavo in skladiščenjem izolativnih materialov; tako tudi ni bila izključena večja okoljska nevarnost.

Nekaj čez osmo uro zvečer v četrtek, 13. junija, so gasilce prostovoljnih gasilskih društev iz Dolenje vasi, Dolenjega Jezera, Cerknice in z Rakeka poklicali na intervencijo. Aktivirali so še ostala društva Gasilske zveze Cerknica in tudi regije. Na terenu je bilo skupno 314 gasilcev iz PGD Cerknica, PGD Dolenja vas, PGD Dolenje Jezero, PGD Rakek, PGD Begunje pri Cerknici, PGD Bezuljak, PGD Otave, PGD Cajnarje, PGD Sveti Vid, PGD Unec, PGD Ivanje selo, PGD Žerovnica, PGD Martinjak, PGD Grahovo, PGD Gorenje Jezero, PGD Vrhnika, PGD Postojna, PGD Dolnji Logatec, PGD Gorenji Logatec, PGD Nova vas, PGD Velike Bloke, Gasilska brigada Ljubljana – Ljubljana Fire Brigade, PGD Bizovik, PGD Podutik–Glince, PGD Ljubljana – Šentvid, PGD Tacen, PGD Ljubljana – Brdo, Zavoda za gasilno in reševalno službo Sežana, PGD Komen, Prostovoljnega industrijskega gasilskega društva Kovinoplastika Lož in PGD Stari trg pri Ložu.

Pohvale za intervencijo

Gasilci so ognjene zublje v nekaj urah omejili, tako da se niso razplamteli še po ostalih objektih v industrijski coni. »To je bilo eno uspešnejših gašenj požarov.« je ocenil poveljnik Civilne zaščite za Notranjsko **Sandi Curk**. Pohvalam se je pridružil tudi predsednik

S požarom se je spopadlo več kot 300 gasilcev.

Vlade RS **Marjan Šarec**, ki je drugi dan obiskal pogorišče in bil zadovoljen, da je sistem deloval. Pravočasno so se odzvale vse pristojne službe, gasilci so nesebično pomagali, mediji so nudili podporo pri obveščanju prebivalcev. »Čeprav je bil dan žalosten ne samo za lastnike in zaposlene, ampak za celotno lokalno skupnost, pa me veseli, da smo v kritičnih trenutkih stopili skupaj. Tako mediji ne poročajo samo o tragični nesreči, ampak tudi o pripravljenosti gasilcev, odzivnosti različnih institucij,

dobrem obveščanju. Obrestovala so se skupna prizadevanja Gasilske zveze Cerknica, Civilne zaščite Cerknica in Občine Cerknica, ki je prisluhnila potrebam gasilskih društev,« je v odzivu zapisal župan **Marko Rupar**. Posebej se je za zgleden primer sodelovanja zahvalil poveljniku Civilne zaščite Cerknica **Matjažu Knapu**, vodji intervencije **Blažu Kranjcu**, poveljniku Civilne zaščite za Notranjsko Sandiju Curku, več kot 300 gasilcem, policistom, zdravstvenim delavcem in državnim institucijam.

V poznih večernih urah si je potek intervencije ogledal minister za okolje Simon Zajc.

Predsednik vlade Marjan Šarec je pohvalil delo gasilcev in pristojnih služb.

Sanacija po 24. juniju

Požar, ki je po neuradnih informacijah izbruhnil na glavnem stroju, je bil lokaliziran med deseto zvečer in polnočjo. Zdravniško pomoč zaradi izpostavljenosti dimu so nudili gasilcu in trem policistom. Hujših primerov zastrupitve pa na srečo ni bilo. Tudi med petimi zaposlenimi, ki so pravočasno zapustili goreči objekt.

V poznih večernih urah si je potek intervencije skupaj z županom Markom Ruparjem ogledal minister za okolje **Simon Zajc**. »Do jutra smo organizirali gasilsko stražo in sanirali še nekaj manjših pogorišč, objekt pa smo nadzorovali tudi dan po požaru,« je potek predstavil vodja intervencije Blaž Kranjc. Kot pa je opozoril poveljnik Civilne zaščite Cerknica Matjaž Knap, intervencija traja vse do sanacije. Predstavniki civilne zaščite so se zavzeli, da bi sanacija stekla po 24. juniju, ko bodo šolarji že na počitnicah.

Ukrepi pristojnih

Zaradi splošne nevarnosti so učenci rakovške, cerkniške in begunjske šole v petek, 14. junija, ostali doma, zaprta sta bila tudi vrtca v Cerknici in na Rakeku. Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR), Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) in Agencija za okolje RS so že na dan požara začeli z analizami in meritvami. Pravočasno vključitev vseh pristojnih služb je pohvalil tudi **Jernej Drofenik** iz UVHVVR. Uprava je takoj izdala priporočila glede paše živali in gibanja hišnih ljubljencev.

Javno podjetje Komunala Cerknica je za uporabnike pitne vode iz naselij Cerknica, Dolenja vas, Dolenje Jezero, Goričice, Grahovo, Ivanje selo, Lipsenj, Martinjak, Otok, Podskrajnik, Rakek, Slivice, Unec, Zelše, Žerovnica, Gorenje Jezero in Laze določilo preventivni ukrep prekuhavanja pitne vode. Kot je poudaril direktor JP Komunala Cerknica **Anton Kranjc**, je bil to le preventivni ukrep zaradi mikrobiologije in ne zaradi onesnaženja s strupenimi snovmi. Vodovodni sistem je v času intervencije deloval na meji zmožnosti, zato je Kranjc zadovoljen, da je sploh prenesel take obremenitve. Ukrep je bil kmalu preklican.

Na srečo v požaru ni bilo poškodovanih, so pa zaradi izpostavljenosti dimu zdravniško pomoč nudili enemu gasilcu in trem policistom.

Čeprav pristojni glede na izkušnje s podobnimi požari niso pričakovali, da bi lahko prišlo do večje kontaminacije okolja, pa je Matjaž Knap vsem občanom svetoval, da se do uradnih rezultatov obnašajo, kot da gre za ogrožajoče stanje.

Uradni rezultati

V ponedeljek, 17. junija, pa so si lahko oddahnili, saj je UVHVVR na podlagi uradnih rezultatov štirih vzorcev travinja in enega vzorca ameriških borovnic ugotovila, da je vsebnost poliaromatskih ogljikovodikov pod mejo detekcije, in sprostila sprejete ukrepe. Tudi monitoring zraka, ki ga je izvajala Agencija RS za okolje (ARSO), je pokazal, da so vrednosti primerljive tistim na drugih merilnih postajah v Sloveniji. Sta pa ARSO in NIJZ uporabnike vodovoda Rakov Škocjan obvestila, da uporaba vode ni priporočljiva, saj bi požarna

voda zaradi kraškega terena lahko doseгла področje vrtnine. Centru za šolske in obšolske dejavnosti Rakov Škocjan, Hotelu Rakov Škocjan ter uporabnikom, ki imajo na tem območju lastno oskrbo z vodo, so tako priporočili, naj vode do preklica preventivnih ukrepov ne pijejo in ne uporabljajo za pripravo hrane. Se je pa pokazalo, da pitna voda tudi na omenjenih zajetjih ni ogrožena. Vsi rezultati meritev, ki jih ARSO dnevno izvaja na več merilnih mestih, niso pokazali prisotnosti onesnaževal. Kljub temu ARSO z monitoringom še nadaljuje. Rezultati analiz mivke, odvzete v Vrtcu Martin Krpan Cerknica, ter rezultati analiz vzorcev solat v Cerknici in Begunjah pri Cerknici so pokazali, da so mivka, vrtnine in sadje, ki niso vidno onesnaženi, varni za uporabo. Kot priporočajo pristojne službe, pa naj prebivalci pridelke, onesnažene s sajami, zavržejo.

Požar je bil lokaliziran med deseto zvečer in polnočjo.

Dosegli sprejem interventnega zakona

Konec maja so se v gasilskem domu v Grahovem zbrali kmetje iz občin Cerknica, Loška dolina in Bloke, ki so jim prišli izraziti podporo tudi kmetje iz drugih občin, celo Osilnice. Bili so si enotni, da je treba razmere urediti, saj je kakovost bivanja na podeželju zaradi dnevnih vdorov zveri bistveno poslabšana.

Z namenom strokovnega izobraževanja o paši, ki ga je organizirala Kmetijska svetovalna služba Cerknica, se je srečanja udeležilo 70 ljudi. »Ljudem je zadosti, saj se jim zdi, da ni več sobivanja, ampak da imajo prednost v naši državi zveri,« je povedala **Milka Mele Petrič** iz Kmetijsko-gozdarskega zavoda Ljubljana, izpostava Cerknica. Pojasnila je, da je trenutno stanje tako, da se ljudje na področju vseh treh občin bojijo tako za svoje premoženje kot za varnost. »Medvedje in volkovi se prosto sprehajajo po vaseh; strah je, da ne bo ostalo samo pri napadih na živino, ampak da bodo ogroženi tudi ljudje,« pripoveduje Mele Petričeva. Paša živali na kmetijah v okviru izpostave je zelo razširjena, ker so kmetje osveščeni o pomenu paše za dobrobit živali. Reja živali s tehnologijo poletne paše je tudi pogoj za ekološki način kmetovanja in je najcenejši način reje domačih živali. Na območju delovanja cerkniške izpostave so štirje planinski pašniki in dva skupna pašnika, na katerih se pasejo živali več lastnikov. Posamezne kmetije imajo pašnike na več lokacijah zaradi razdrobljenosti zemljiške posesti. »Nadaljnja ogroženost pašne živine zaradi napada zveri bi pomenila zmanjšanje ali opuščanje pašnih površin, kar posledično pomeni zaraščanje marginalnih kmetijskih zemljišč,« napoveduje Mele Petričeva. Tudi zahteva po dodatnih varovanjih črede bi pomenila za kmetije poslabšanje ekonomike prireje (dodatno delo, materialni stroški). Svetovalec **Anton Zavodnik**, specialist za travništvo in pašo, je kmetom na srečanju predstavil tehnične rešitve za zaščito živali pred napadi zveri, zakonodajo s področja in osnutek novega Zakona o ohranjanju narave (ZON). So si bili pa ne glede na različne možnosti fizičnega varovanja živine zbrani enotni, da je treba tudi zakonsko zaščititi kmete, česar pristojni niso storili.

Sodišče zaustavilo odstrel

Vlada RS je sicer že konec novembra na svoji redni seji sprejela Odlok o ukrepu odvzema osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) iz narave za obdobje do 30. septembra 2019, po katerem je bil predviden odvzem 200 osebkov. Vendar so tako številnemu odstrelu kljub strokovnim podlagam, da številka sovпада z letnim prirastom v populaciji, nasprotovali v okoljski organizaciji Alpe Adria Green (AAG). Upravno sodišče je v Odloku o ukrepu odvzema osebkov vrst rjavega medveda in volka iz narave že dve zaporedni leti odpravilo prilogo, ki je urejala odvzem volka, tako da vlada v zadnjem sprejetem odloku odvzema volka iz narave sploh ni predvidela. Je pa potem upravno sodišče konec leta sprejelo še odločitev, da se začasno zadrži izvajanje odvzema rjavega medveda iz narave.

Med pomembne upraviteljske ukrepe sodi tudi odstrel, ki je načrtovan na podlagi raziskav in presoj. Nadaljnje

povečevanje številčnosti populacije pa v prihodnje lahko pomeni še več konfliktnih situacij.

Napadi močno odstopajo

Napadi po slovenskem podeželju se vrstijo. Na območju območne enote Zavoda za gozdove Postojna je bilo v prvih štirih mesecih leta zabeleženih dvanajst napadov volka, škode pa je bilo za dobrih 7.000 evrov. Lani v celem letu je volk napadel osemindvajsetkrat in povzročil za skoraj 15.500 evrov škode. Leta 2017 je bilo teh napadov 47, volkovi pa so povzročili za 27.000 evrov škode. V lanskem letu se je v primerjavi z letom 2017 škoda, ki jo je medved povzročil domačim živalim, čebelnjakom, sadnemu drevju, travnati silaži, poljščinam ..., zmanjšala. V območni enoti Postojna so lani našteali za 6.465 evrov škode, leta 2017 pa za skoraj 14.000 evrov.

Zaradi napadov, ki naj bi po prepričanju kmetov glede na letni čas močno odstopali od števila škodnih dogodkov preteklih let, so se na podeželju oblikovale številne iniciative, ki zahtevajo ureditev razmer. Na pobudo Občine Loška dolina je tudi cerkniški župan **Marko Rupar** skupaj s štirinajstimi župani občin, kjer se pojavljajo napadi, podpisal protestno pismo, ki so ga občine sredi maja poslale Vladi RS, Ministrstvu za okolje in prostor in Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V njem so zahtevali takojšnje ukrepanje in zaustavitev nastajanja škod.

Pritiski stroke, kmetijske zbornice, rejcev, civilnih iniciativ so vendarle zalegli. Poslanci so 20. junija sprejeli interventni zakon, po katerem se bo lahko iz narave do konca aprila 2020 odvzelo 200 medvedov, od tega 175 z odstrelom, za 25 pa so predvidene izgube zaradi drugih vzrokov, zlasti povoženja. Enajst volkov pa bodo lovci lahko odstrelili v času od uveljavitve zakona do konca januarja 2020 ter nato še septembra 2020.

Mladi kreativni potenciali

Ob dnevu inovativnosti so 11. junija v Pivki podelili nagrade za najboljše inovacije v primorsko-notranjski regiji. Regionalna zbornica Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) je letos podelila eno zlato in dve bronasti priznanji, pet priznanj za prispevek na področju inovativnosti ter dve posebni priznanji.

Zavod Oron je za družbeno inovacijo Mladi kreativni potenciali prejel bronasto priznanje in se skupaj s podjetjema Tajfun Liv in Kovinoplastika Lož uvrstil na nacionalni izbor, ki bo 25. septembra na Brdu pri Kranju.

Kot izdajatelj televizijskega programa je Zavod Oron trem osnovnim šolam v Cerknici, Starem trgu pri Ložu in Novi vasi

kupil novo profesionalno opremo za televizijsko produkcijo. Skupaj s šolskimi mentorji so mlade naučili uporabljati opremo na medijskih krožkih, ki so celo šolsko leto potekali na vseh treh šolah. Za mentorje so organizirali strokovna izobraževanja s področja organiziranja mladih ter poklicnega izobraževanja in gospodarstva. Skupaj z otroki so posneli kar 27 aktualnih polurnih televizijskih oddaj. Pri nagrajeni inovaciji gre za koristno nematerialno družbeno uporabo, ne za prodajo. V našem okolju in tudi širše ne poznamo primera, da bi katerikoli izdajatelj televizijskega ali radijskega programa šolam podaril sodobno tehnološko opremo in mladim omogočil neposredno izkušnjo dela pred in za kamero oz. mikrofonom. Otroci so pridobili znanje projektne in skupinskega dela, da lahko svojim vrstnikom in javnosti na kreativen način predstavljajo pozitivne zgodbe, aktualne šolske projekte, potenciale izobraževanja in zaposlovanja ...

Šole tudi po zaključku projekta uspešno nadaljujejo s samostojnim izvajanjem medijskih krožkov in pridobljeno znanje prenašajo na mlajše generacije. S posnetimi filmčki se prijavljajo na razne nacionalne šolske natečaje, kjer dosegajo odlične rezultate.

Zavod Oron je v sklopu projekta v sodelovanju s šolami, občinami Cerknica, Loška dolina in Bloke ter Zvezo društev Mladinski center Postojna organiziral seje otroškega občinskega sveta. Osnovnošolci so dali pobude za razvoj krajev v dobrobit otrok in mladostnikov.

Družbeni projekt, ki sta ga prek Lokalne akcijske skupine (LAS) Notranjska ob podpori Občine Cerknica sofinancirala Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja 2014–2020, bo Zavod ORON jeseni začel izvajati tudi na rakovski osnovni šoli – tokrat s sofinanciranjem Republike Slovenije, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. ■

Srečanje prve generacije dijakov

14. junija smo se na stopnišču pred nekdanjo upravo oziroma skupnimi službami podjetja Brest, danes bi rekli pred Okrajnim sodiščem Cerknica, srečali maturantje in profesorji prve generacije dijakov tehnične šole za kemijsko, metalurško, rudarsko, lesno in papirno stroko Ljubljana, dislociranega oddelka lesne smeri Cerknica. V polnem številu smo se srečali dijaki in profesorji ter v sproščenem vzdušju obudili spomine na čas, ko je bil Brest eden izmed najpomembnejših proizvajalcev s področja lesne industrije v takratni Jugoslaviji. Bil je čas, ko je Brest oral ledino na marsikaterem strokovnem in organizacijskem področju. Tako je kot prvi proizvajalec v panogi pričel s takrat najnaprednejšo tehnologijo površinske obdelave – obdelave s poliestrskimi laki. Vodstvo podjetja se je zavedalo, da je razvoj možen izključno s stalnimi vlaganji v širitev lastnih kadrov. Tako so v dislociranem oddelku tehnične lesne šole v Cerknici predavali profesorji matične šole iz Ljubljane ter tudi dodatno andragoško usposobljeni strokovni kadri Bresta. Bil je to čas, ko se niso štejele nadure, ampak je bilo marsikaj storjenega iz zavedanja, da tako mora biti, če želi kolektiv napredovati. Finančno breme obstoja tehnične šole v Cerknici je bilo na podjetju, ki se je zavestno odločilo, da pridobi kader iz Cerknice in njene okolice. V primerjavi z današnjimi časi je prevladovala zavest vseh tistih, ki so imeli izobrazbo, da ta ni prišla sama po sebi ali zgolj po zaslugi posameznika, ampak je rezultat odrekovanja tistih, ki so ustvarili presežno vrednost. Kako je bila šola v Cerknici pomembna, lahko vidimo tudi po tem, koliko posameznikov iz vrst dijakov in profesorjev je pozneje zasedalo najodgovornejše položaje v podjetjih iz dejavnosti lesne industrije, projektiranja proizvodnih objektov, v pedagoškem delu v srednjem in visokem šolstvu ter tudi v organih družbenopolitične skupnosti. Kot je običaj, smo se v mislih in z obiskom na rakovškem in cerkniškem pokopališču spomnili sošolcev in profesorjev, ki jih žal ni več med nami. ■

Pa se sliš' – naj se sliš'

Tako je bila poimenovana letošnja prireditev v Šentvidu pri Stični – jubilejna petdeseta. Tabor slovenskih pevskih zborov je potekal 16. junija. Na njem so sodelovali tudi pevke in pevci Mešanega pevskega zbora Kulturnega društva Rak Rakek. Pokrovitelj letošnje prireditve je bil predsednik republike **Borut Pahor**. Mogočen zbor pevk in pevcev iz vse Slovenije, zamejstva in tujine je pod taktirko **Igorja Švare** tudi letos poslal v svet pomembno sporočilo o veličini ljubiteljske kulture in slovenske ljudske pesmi.

✉ Ladica Oblak ✉ Dragica Jurca

Vse najboljše, Anja Štefan!

Anja Štefan je na Slovenskem ena najprepoznavnejših avtoric za najmlajše. Rodila se je v Šempetru pri Gorici, ljubezen pa jo je prinesla v Cerknico, kjer si je pred mnogimi leti ustvarila družino. Večkrat nagrajena (letos je bila nominirana za spominsko nagrado Astrid Lindgren – ALMA 2019) pesnica, pisateljica, zbirateljica ljudskega slovstva in pripovedovalka ljudskih pravljic se je rodila pred petdesetimi leti na Andersenov rojstni dan. Na mladinskem oddelku Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica so ob tem pripravili priložnostno razstavo, izpostavili njena dela, ji namenili aprilsko literarno uganko, svoje mlade obiskovalce pa povabili, da na pripravljene lističe zapišejo svoje voščilo. Paket presenečenja je na Anjin dom odnesel poštar. Med skoraj sedemdesetimi voščili se je nabralo veliko lepih želja in risbic, na mnoga leta pa ji kliče tudi kolektiv knjižnice. Naj peruti domišljije še naprej žene ustvarjalen veter, njej in nam v veliko veselje! ✉ Anita Leskovec ✉ Tine Mauer

Čestitke za stoti rojstni dan!

8. junija je stoti rojstni dan praznovala **Antonija Baraga**, rojena Opeka, po domače Ribčkava Tonca. Rojena je bila v Dolenji vasi kot najmlajša izmed petih otrok. Leta 1948 se je poročila z Matijem Barago in se po poroki preselila k Benčinovim v Grahovo, kjer živi še danes. Ob visokem jubileju jo je na domu skupaj s prostovoljkami Rdečega križa in predstavniki Krajevne skupnosti Grahovo obiskal župan **Marko Rupar**. ✉ cerknica.si ✉ Ljubo Vukelič

Z zdravo glavo v naravo po zabavo!

Letošnje geslo nam je še kako prav prišlo v petek, 7. junija, ko smo se s kolesi zbrali na koncu Dolenje vasi (na križišču) in se podali novim dogodivščinam naproti. Kolesarili smo do Globokega dola in si tam postavili pravi skavtski tabor. Čeprav je bila noč kratka, jutranja telovadba prebujajoča in junijsko sonce preveč žgoče, smo veseli, ker smo medse lahko sprejeli nove, skavtskih dogodivščin željne člane. V soboto smo imeli skupne slovesne objube in piknik s starši. Hrane ni zmanjkalo, norosti pa ravno tako ne!

✉ Simona Lekšan ✉ Doroteja Dolšak

Praznovali 90 let

Rdeči križ posebno pozornost namenja starejšim. Ob visokih jubilejih jih prostovoljci Rdečega križa presenetijo z obiskom, majhno pozornostjo in lepimi željami. V juniju sta 90. rojstni dan praznovala: **Alojzij Tekavec** od Tavčljev in **Ljudmila Udovič** z Unca. Čestitke!

Butalci podprli Deželaka

Prijubljeni radijski voditelj Miha Deželak se je 8. junija že peto leto zapored podal na največjo dobrodelno avanturo leta, v okviru katere je zbral kar 280.000 evrov. Miha je s kvadrociklom potoval po Sloveniji in zbiral denar za otroke iz socialno ogroženih družin, ki še niso videli morja. Deželak je 13. junija prevozil tudi cerkniško občino. V Cerknici so ga pričakali butalci in coprnice Pustnega društva Cerknica in z donacijo podprli dobrodelno akcijo. ✉ cerknica.si ✉ Ljubo Vukelič

Avtorica: Polona Otoničar Pajk Fotograf: Ljubo Vukelič

Lenart Perko

Kovaštvo je kot obrtna dejavnost že nekaj desetletij v zatonu, posebej fužinarsko žeblljarstvo. Včasih pa so bili kovači ne samo mojstri železa, ampak so bili poučeni tudi o osnovah veterinarstva, marsikdaj so bili veščiji tudi ruvanja zob. Lenart Perko, mlad kovač iz Dolenje vasi pri Cerknici, zob ne ruva, je pa prvi na svetu izdelal nož iz človeške kosti.

»Prijatelj se je ponesrečil z motorjem. Zaradi odprtega zloma noge je del kosti ostal na cesti in policisti so mu ga prinesli v bolnišnico,« pove. »Pozneje, po letu dni zdravljenja, me je vprašal, ali bi iz te kosti naredil nož.« Ker ga predsodki ne zanimajo in je pripravljen iti čez njih, se je lotil izdelave. Nastal je nož, ki na sebi nosi pomenljivo sporočilo: »Življenje ni potica.« In zaradi tega noža je Lenart postal znan po vsem svetu, čeprav to ni edino, kar mu je uspelo.

Druga stvar, po kateri je znan Lenart Perko, sicer inženir oblikovanja, je vrtnica, skovana iz enega kosa kovine v tehniki dveh diskov. »To zna naredi vsak kovač, a se ne loti,« mi razloži. Vrtnica ima cvet in steblo, trnja pa ne, ker sicer ne bi bila več iz enega kosa. Njegova vrtnica je hitro postala zanimiva prodajalcem in je naprodaj na kar nekaj mestih v Ljubljani.

Tretje področje njegovega dela pa so noži za kuhinjsko uporabo. Pri izdelovanju teh sodeluje s kuharji, ki mu znajo najbolje povedati, kaj je treba izboljšati in kakšen nož pravzaprav potrebujejo. Ker skrb za naravo hodi vzporedno z njegovim delom, kot ročaje nožev uporablja stara oblačila, ki jih predela s pomočjo epoksi smole, najraje bleščee. Ne reciklira pa le oblačil, temveč tudi gnil les: »Smola, 100 stopinj Celzija, kartoni, gnila bukev in smo skoraj tam,« pove. Nože dela tudi iz rogov, ki mu jih prinesejo lovci. Naročniki njegovih nožev domujejo na vseh kontinentih, prav tisti iz tujine tudi prednjačijo.

Vsi njegovi noži so personalizirani. Skupaj s stranko nož najprej narišeta, izmerita roko, izbereta material za ročaj. »Ni pomembna samo umetniška vrednost, ampak tudi ergonomski koncept,« pove. Njegovi noži se v celoti štejejo kot ročno delo, saj svojih serij ne ponavlja. Da so njegovi noži tako estetski, svetleči in imajo umetniško vrednost, ni presenetljivo, saj kri preprosto ni voda. Lenart Perko je namreč sin znanega slikarja **Tomaža Perka** in pevke ljudskih balad in drugih pesmi, pripovedovalke pravljic, zbirateljice ljudskega izročila **Ljobe Jenče**. Umetnost in glasba v Lenartovi delavnici stalno domujeta, kar lahko vidi in sliši vsak obiskovalec; tudi midva s fotografom Ljubom, saj nama je Lenart med kovanjem sekire zažvižgal kar nekaj viž.

Od kje pa pravzaprav ta želja po kovanju? Lenart pravi, da si, odkar pomni, želi, da bi razbijal s kladivom. Zato se je po srednji šoli vpisal na študij arhitekture. Mislil je, da bo raziskoval, kopal, delal s krampom ... »A od tega ni bilo nič, to bi bilo šele proti koncu študija,« pove. Odločil se je za študij filozofije in teologije. »Nekakšen svet v zraku, kjer ni fizičnega, me je zanimal,« razloži. Tudi ta študij ni zadovoljil pričakovanj, zato

se je preusmeril na pedagogiko in andragogiko. Pa je od tam hitro pobegnil, dve leti krožil malo tukaj

malo tam in se leta 2014 vpisal na študij kamnoseštva. Želel se je vpisati na študij kovin, pa so ga ravno tisto leto ukinili.

Leta 2016 je študij kamnoseštva zaključil in pridobil naziv inženir oblikovanja. Istega leta je odšel tudi na študijsko izmenjavo na Norveško, kjer je pridobil nekaj pomembnih veščin. V tistih letih se je preizkusil tudi v žeblljarstvu; njegova mama je namreč zmagala na natečaju, ki je zahteval izdelavo drevaka; za ta drevak je Lenart ustvaril žeblje.

Ko Lenarta povprašam, kaj počne v prostem času, me kar malce grdo pogleda. »Se ti zdi, da ga kaj imam?«

mi odgovori. Pa hitro doda: »Lok, boksanje, streljanje ... Vse to je bilo včasih. Če imam danes

kaj časa, grem v gozd z motorko in nabiram gnil les, ki ga polimeriziram.« Da se njegovo življenje, oblikovanje, razbijanje s kladivom skladajo z njegovo osebnostjo, me posebej opomni. »Sem zelo grob, vse uničim. Zato tudi nimam svojega avtomobila, saj pri meni vse ostane v roki. Menjalnik, ročna zavora ... V drugem avtomobilu pa sem vendarle previdnejši, zato si ga sposojam od cimra,« pove.

Ima pa Lenart, posebej ko se mudi, ob sebi tudi pomoč. Žensko roko, kdo bi si mislil. Njegovo dekle, sicer doktorska študentka ljubljanske biotehniške fakultete, mu rado priskoči na pomoč. Cerkniško jezero in njegove lepote pa so tako Lenartu kot njegovemu dekletu, rojeni Litijčanki, tako pri srcu, da želita tudi ostati tukaj.

Lenart se vidi v projektnem delu. To mu polni dušo. »Ni denar pomemben, pomembno je zadovoljstvo,« pove. Nekaj let je sicer bil zaposlen kot varnostnik, a je letos aprila ugotovil, da je dela preveč, in se v celoti posvetil tistemu, kar ima najraje. »Kaj si lahko v življenju še želiš, ko si dobil tisto, kar si hotel?« zaključuje.

Igre brez meja

☞ Tjaša Dernikovič ☞ Janja Mihelčič

Vroči in sončni junijski dnevi so bili kot nalašč za to, da otrokom še pred koncem šole pripravimo nekaj za zabavo in sprostitvev. Tako se je 15. junija 21 otrok udeležilo iger brez meja, ki so potekale v gozdu na Kamni gorici. Animatoriki **Janja** in **Tjaša** sva pripravili različne igre. Otroci so pokazali, kako spretni so v prenašanju vodnih balončkov, obešanju mokre krpe, prevračanju plastenke s tenis žogico, kotaljenju gum ter ciljanju tarče. Tekmovali so, kdo bo prenesel več vode v slamici, z vodnim curkom napolnil vrč ter hitreje pojedel piškot, popil vodo in spihal moko. Tisti malo starejši otroci pa so se v senci in kritju dreves spopadali v igri paintball, kjer so se morali izogibali barvnim kroglicam, hkrati pa branili svojo zastavico in iskali skrinjico z zakladom. Na koncu pa smo bili vsi zmagovalci in se za nagrado posladkali s sladoledom. ■

Občani občine Cerknica na ogledu Križne jame

☞ Gašper Modic ☞ Tanja Frbežar

Ob občinskem prazniku občine Cerknica smo v Društvu ljubiteljev Križne jame organizirali dan odprtih vrat Križne jame in tako omogočili občanom, da so se brezplačno udeležili krajšega ogleda Križne jame do I. jezera. Odziv je bil zadovoljiv, saj si je jamo 15. junija v dveh terminih ogledalo več kot 40 občanov. Občani so bili nad videnim navdušeni, še posebno pa jim bo v spominu ostala vožnja s čolnom, kar jami daje še poseben čar. Proti koncu šolskega leta si je jamo brezplačno ogledalo tudi več osnovnošolcev iz občin Cerknica in Loška dolina. Dogodka delno sofinancira tudi Občina Cerknica. Obisk Križne jame je sicer še vedno v porastu. Društvo pa čez leto organizira tudi vrsto drugih dogodkov, nekaj se jih bo odvijalo tudi čez poletje. O njih lahko preberete na spletni strani www.krizna-jama.si. ■

Izlet po vaseh ob Cerkniskem jezeru

☞ Majda Zupan ☞ arhiv društva

V Medgeneracijskem društvu Zimzelen Cerknica nadaljujemo z izleti po vaseh ob Cerkniskem jezeru. Letos v juniju smo najprej obiskali Martinjak in si ogledali cerkev sv. Vida. Cerkev nam je predstavil **Slavko Premrov**, ki je eden od najzaslužnejših, da so jo iztrgali iz zaraščenosti in tako lepo uredili. Pot smo nadaljevali v Grahovo, naselje, ki ima zelo razgibano zgodovino. V središču vasi se nahaja cerkev Marijinega brezmadežnega spočetja. Z grahovskim župnikom **Sandijem** smo pot nadaljevali še v Žerovnico. Tam smo si ogledali cerkev spreobrnjenja sv. Pavla in imeli sv. mašo. Obiskali smo še Lipsenj in tamkajšnjo cerkev sv. Štefana ter se podali do izvira Šteberščice pod razvalinami gradu Šteberk. Pot smo zaključili na kmetiji Tekavčeva ograda, kjer smo ob okusni obari z ajdovimi žganci razmišljali o pripovedki, ki govori o ljubezni in sovrastvu med karlovško in šteberško gospodo. ■

Hotel za žuželke

☞ Anja Purkart ☞ Vesna Turk

Hotel za žuželke je novodobni izraz. Ne samo poimenovanje, tudi gnezdišča za človeku koristne opraševalce in uničevalce manjših škodljivih insektov na vrtu so precej nova pogruntavščina. Se vi spomnite pisanih žuželčnih hišic iz svojega otroštva? V zadnjih letih jih videvamo čedalje več zaradi ozaveščanja, da imajo čebele samotarke, pikapolonice, tenčičarice in druge drobne živalice s človekovim poseganjem v okolje vedno manj naravnih gnezdišč, lonček pa so seveda pristavili tudi trgovci. »Arhitektura« hotelov za žuželke je pritegnila mnoge oblikovalce, gradnje pa se lahko loti prav vsak. Tako smo se gradnje lastnega hotela za žuželke lotili tudi v Centru starejših Cerknica. Zaposleni smo skupaj s stanovalci in **Martino Mramor** iz Društva biodinamikov Notranjska na vrtu enote Lavanda zgradili prečudovit hotel za žuželke. ■

Počitniški program

☞ Valentina Benčan ☒ arhiv CSD

Center za socialno delo (CSD) Primorsko-Notranjska, enota Cerknica, je že 26. po vrsti pripravil osemdnevni počitniški program. Od 26. junija do 5. julija smo z otroki od zaključenega prvega do zaključenega osmega razreda osnovne šole soustvarili pester program aktivnosti. Letos smo poskusno uvedli možnost podaljšanega bivanja za otroke, katerih starši se zaradi oddaljenih služb, različnih urnikov ipd. težko uskladijo s časovnim rasporedom počitniških aktivnosti. Starši so tovrstne predloge v anketi podajali že v preteklih letih. Program je način, kako otroke in mladino spodbujati k vzpostavljanju pristnih socialnih stikov. Vsako leto se potrudimo, da aktivnosti zastavimo na drugačen način, saj so ravno novosti in spremembe tiste, ki otroke spodbujajo in motivirajo. V letošnjem počitniškem programu smo odšli na kopanje na Mestno plažo Laguna, v adrenalinski park v Postojni in v kino v Koper. Za otroke je skupaj s štirimi pomočniki skrbelo dvanajst vaditeljev. Aktivnosti smo organizirali tudi v domačem okolju na igriščih, v naravi, s pohodi na otrokom manj znane lokacije in ob pomoči planinskega društva. Ob zaključku pa smo otrokom pripravili še presenečenje s pogostitvijo. Zahvaljujemo se vsem, ki so nas podprli, da je program izvedljiv v takem obsegu in na tak način. ■

Igralne urice v angleščini za najmlajše

☞ Julija Perko ☒ Maruša Opeka

V Točki moči – Večgeneracijskem družinskem centru Cerknica so zaključili tudi aktivnosti, povezane s šolskim letom. Pridne učence in učenke, ki na dodatnih urah učne pomoči lovijo še zadnje boljše ocene, v centru podpirajo že skozi celo šolsko leto in vsak njihov uspeh je tudi uspeh centra in razlog za veselje.

Še prav posebno prijetno pa so šolsko leto zaključili tudi s skupino štiri- in petletnikov, ki obiskujejo igralne urice za najmlajše. Na urah se ob sproščeni igri, plesu in zabavi učijo angleščine. Zadnjo urico so se letos sladkali na sladoleadni zabavi ter odšli poletju naproti s kopico novih besed in besednih zvez v angleškem jeziku. Kot vedo povedati starši, se otroci z novo osvojenimi besedami doma radi pohvalijo in izkažejo. Urice je obiskovalo od devet do dvanajst otrok in glede na reden obisk in pohvale staršev jim je dogajanje v centru zelo všeč. Igralne urice so brezplačne, saj jih izvajajo v okviru projekta večgeneracijskih centrov, ki ga sofinancirata Evropski socialni sklad (ESS) in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Z igralnimi uricami bodo nadaljevali tudi v novem šolskem letu, in sicer predvidoma v ponedeljek, 23. septembra. O točnem datumu in uri bodo uporabniki pravočasno obveščeni. ■

Ekскурzija Vitre na Kras

☞ ☒ Jože Obreza

Vitra, Center za uravnotežen razvoj, je ob podpori Občine Cerknica za kmete organizirala enodnevno brezplačno ekscurzijo na Kras z naslovom Kulturni turizem na podeželju.

Pot nas je vodila v Povir na Krasu, kjer deluje družinsko podjetje Renčelj. Kot prvi v Sloveniji so se leta 2011 začeli ukvarjati s pridelavo in predelavo sivke. Ogledu nasada sta sledila predstavitev kmetije in prikaz pridelave olja. Kot drugo smo si ogledali Kmetijo Brinjevka v Malem Dolu pri Komnu. Kmetija ima status socialnega podjetja, saj zaposlujejo ranljive skupine in invalide. Ukvarja se s pridelavo biološke zelenjave. Oskrbuje šole in vrtnice, viške pa ponudi lokalnim prebivalcem. Na kmetiji pridelujejo tudi žita, ki jih zmeljejo, iz moke pa pečejo peciva, ki jih prodajajo v lastni prodajalni. V središču Tomaja smo si ogledali Kmetijo Peterlin – Rogelja. Na kmetiji treh generacij se ukvarjajo z vinogradništvom; obdelujejo 2,2 hektarja vinogradov, nekaj njiv in 1,6 hektarja travnikov. Obsežni predstavitvi kmetije so sledili ogled kleti, degustacija pijač in odlična malica s kraškimi dobrotami in teranom. ■

V deželi Martina Krpana

☞ Nina Jerič ☞ arhiv RK Cerknica

Člani in prostovoljci Rdečega križa (RK) Cerknica-Loška dolina-Bloke smo se že četrto leto zbrali na pohodu in spoznavali lepote domačih krajev. Ob Bloškem jezeru smo se zbrali 11. junija. Pohodnikom je vodič **Franc Ješelnik** prikazal najpomembnejše značilnosti Bloške planote. Pohod je vodil mimo cerkvice sv. Volbenka, po poljskih poteh v samem osrčju bloške narave, mimo vasic Runarsko in Studenec, nato pa smo zavili na Veliki Vrh in nazaj na Volčje. Dvourni pohod smo zaključili v brunarici na Bloškem jezeru, kjer smo se podkrepili in ohladili v senci urejenega parka. Za osvojeno pot po Blokah smo prejeli medaljo Rdečega križa, ki nas bo spominjala na prijeten dan. ■

Spoznavali smo Rezijo

☞ ☞ Štefka Šebalj Mikše

V juniju smo si cerkniški planinci želeli spoznati Rezijo in njeno Ta lipo pot. S pohodom smo pričeli v Ravanci. Pot nas je vodila na Borovičje. Večkrat smo prečili majhne potočke, ki so se spuščali v dolino, v sinjemodro Bilo. Postali smo pri slapu potočka Lomič. V Solbici smo si ogledali etnografski muzej, v katerem smo spoznali zgodovino kraja. Prisluhnilo smo pravljici – »zakaj petelin kikirika in zakaj kokoši brskajo«. Potem ko nam je bila razkrita pravljica skrivnost, smo se namenili še v sosednji muzej. Solbica je znana po brusarjih, ki so zahajali tudi v naše kraje. V dolino, k potoku Bila, smo se podali med njivicami česna. Prispeli smo do zaselka Brajda. Sledilo je še nekaj manjših vzponov in vrnili smo se na izhodišče. ■

Pohod v čast občini

☞ ☞ Štefka Šebalj Mikše

Planinsko društvo Cerknica je s pohodom po domačih logeh počastilo cerkniški občinski praznik in leto Janeza Kranjca. Zbrali smo se v Begunjah, se podali do Selščka in čez Ribjek do Topola. Tu smo si ogledali spominsko ploščo pesniku, skladatelju, organistu, zborovodji in častnemu občanu Janezu Kranjcu. Iz Topola smo se spustili nižje, v Sladki log, prečili Cerkniščico, poskusili vodo v Mrzleku in prispeli do Otonice. Pred Mahneti smo si v Šajah natočili vodo, s pohodom pa krenili proti Ponikvam in dalje na Milavo. V dolini smo prečili Cerkniščico in se čez Krušče podali naprej do Gošiča. Zaradi vodnatosti potokov smo pot namesto čez Lošce nadaljevali po cesti. Čakal nas je še rahel vzpon do Topola in že smo bili pri Ribjeku. Skok čez vodo in še malo asfalta pa smo sklenili krožni pohod ob Cerkniščici. ■

Poletni večer

☞ Maruša Opeka ☞ Ljubo Vukelič

Cerkniški tabor je na predvečer dneva državnosti kot že vrsto let poprej gostil Poletni večer. Tokrat je bil že dvajseti po vrsti. Čeprav je organizatorjem, Občini Cerknica in Kulturnemu društvu Godba Cerknica, že marsikdaj zagodlo vreme, pa so imeli letos srečo. Na topel in jasen poletni večer se je okrog »lipce« zbrala množica Cerkničanov, ki so prišli počastiti rojstni dan naše države. Slavnostni repertoar cerkniške godbe se je osredotočil na vsem dobro znane melodije iz slovenske glasbene zakladnice. Godbenikom pod vodstvom **Mitje Dragoliča** sta se pridružili pevki, članici Komornega zbora **Fran Gerbič, Vilina Rajk** in **Urša Mršnik**. Nastopila pa je tudi zasedba Euro kvintet. Program je povezovala **Vesna Telič Kovač**. Župan **Marko Rupar** je v nagovoru poudaril pomen povezovanja tako v lokalni skupnosti kot na ravni Evropske unije. ■

Na Triglav

Štefka Šebalj Mikše arhiv Foto Žnidaršič

Prihajajoče poletje bo morda marsikomu vzbudilo željo po obisku našega visokogorja in njegovega najvišjega vrha Triglava. Nekateri se bodo tja podali v enem dnevu, drugi za dva dni ali več. Kako se je bilo vzpenjati na vrh Triglava pred približno sedemdesetimi leti, pa je povedala gospa **Tonca Žnidaršič**, po domače Bajčkova iz Cerknice. Tja se je podala v družbi brata **Jožeta** in njegove žene ter še drugih prijateljev in prijateljic. »Nobenega strahu nismo poznali, kar šli smo naprej,« je na kratko označila vzpon. Veselje ob doseženem vrhu zgovorno kažejo zadovoljni obrazi vseh prisotnih, ki so se z njo slikali pri Aljaževem stolpu. Proti vrhu so se odpravili iz doline Vrata. Med pripovedovanjem je omenila, da med vzponom niso bili ožuljeni, pa tudi lačni in žejni ne. V kateri planinski koči so prenočili, se ni mogla spomniti, vedela je le, da so v koči prespali na senu. Oblačila so si večinoma sešili sami, saj je Tonca delala v krojaški delavnici v Cerknici. Gojzarji so bili pravi gorenjski, ročno šivani; obuli so jih tudi pozimi, ne samo za v hribe. Kupili so jih pri Košnikovih v Cerknici, kjer je bila pozneje prodajalna Peko. Nahrbtnika z naramnicami ni imela, ampak le nekakšno torbo za na eno ramo. Brat Jože je dodal, da se je trikrat povzpel na vrh Triglava. Spominja se, ko je na dan mladosti prav do Zagreba spremljal ekipo Filmske novosti Beograd, ki je ponesla Titovo štafeto z vrha Triglava. Tedaj je bilo, na dan 25. maja, na vrhu ob Aljaževem stolpu snega skoraj do zvezde na vrhu stolpa. Zaradi tega je bil spust z vrha po besedah gospoda Jožeta zelo zahteven. V Planinsko društvo Cerknica je gospa Tonca vstopila zelo zgodaj in precejšen del svojega življenja namenila obiskovanju gora, zato ni presenetljivo, da se ji je najbolj priljubila pesem Kje so tiste stezice. Z velikim veseljem ji je prisluhniti ob nizanju spominov na prehojene poti. Ob prihajajoči poletni sezoni vzponov na Triglav in iztekajočem letu Janeza Kranjca velja omeniti, da je slednji Triglavu posvetil pesem »Triglavska Marija, Ave!«, ki si jo planinci lahko preberejo v kapelici na Kredarici. ■

MEGADOM ^{10 LET}

URESNIČI IDEJE CENEJE!

MEGADOM JE VAŠA TRGOVINA Z GRADBENIM MATERIALOM, METALURGIJO, INŠTALACIJAMI IN KOPALNICAMI, ORODJE, VIJAKI IN OKOVJEM, BARVAMI IN LAKI, BELO TEHNIKO IN MALIMI GOSPODINJSKIMI APARATI, ZABAVNO ELEKTRONIKO, POHIŠTVOM **lesnina XXXL** TER VSEM ZA DOM, VRT IN KMETIJSTVO.

VRTNA MIZA HOUSTON
dim. (d×š): 140×90 cm, barva: siva, odporna proti vremenskim vplivom
99⁹⁰ €

VRTNI STOL HOUSTON
sive barve, z možnostjo nakladanja, dim. 55×96×72 cm
22⁹⁰ €

SALON KOPALNIC in KERAMIKE
RAZLIČNI PROIZVAJALCI
*Ne velja za artikle v akciji.

KERAMIKA iz zaloge*
-20%

NAMIZNI VENTILATOR FT 40B
3 hitrosti, nagib in oscilacija, moč 40 W, premer 400 mm
15⁸⁹ €

LEŽALNIK MEXICO
jeklena cev, tekstilni, antracit/srebrn, dim. 58 × 96 × 145 cm
22⁹⁰ €

SPALNICA FERNANDO
vsebuje: postelja 180×200 cm, 2× nočna omarica (dim. 46×61×43 cm), omara za oblačila, barva: bela, hrast
890⁰⁰ €

HLADILNIK Z ZAMRZ. LIEBHERR CT 2531 COMFORT
energijski razred A++, bele barve, dim. (š×v) 50 × 140 cm
NOVO
309⁰⁰ €
Z MEGA KARTICO ŽE ZA **293⁷³ €**
*do -3% ob zakupu polletnega bančinskega obdobja

VEČNAMENSKO KURIŠČE PIXIE 650
kurišče 4 v 1, na drva ali oglje + KOTLIČEK
19⁹⁰ € **360²⁹ €**

ŽAR NA OGLJE MG912
višina 80 cm, premer 40 cm
19⁹⁰ €

Akcija velja do 31. 7. 2019 oz. do odprodaje zaloga. Popusti se obtačunajo na blagajni. Cene so v EUR z DDV. Akcijske cene veljajo za takojšnje plačilo. Slike so simbolične. Pridržujemo si pravico do spremembe programa in cen. Za morebitne napake v tisku ne odgovarjamo.

MEGADOM PODSKRAJNIK - PODSKRAJNIK 102, 1380 CERKNICA - tel: 01/705 0 705
ODPRTO: pon.-pet. 7:00-19:00, sob. 7:00-13:00 • www.megadom.si

KUPIJTE NA OBROKE **INTESA SANPAOLO BANK - SUMMIT LEASING - NLB - DINERS OBROKI**

Avtorica: **Marija Hribar** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Zibovnik

Zaselek na 790 metrih nadmorske višine leži na severovzhodnem vznožju hriba Leskovica (947 m), zahodno od Vidovske planote. Zibovničani, kot so jih poimenovali drugi, so sami sebi rekli Lazarji, vasi pa Laz oziroma Laze.

Ker je bil Zibovnik na mejni točki med bistriškim in turjaškim gospostvom, je toponim – vrh, zaselek (perg genant Sebonikch) – v listinah prvič omenjen julija 1433, saj so se takrat prior Andrej iz Bistre in konvent ter na drugi strani Herbart Turjaški, brata Volker in Engelhard Turjaški in njihov sorodnik Jurij Turjaški poravnali glede sporne meje in obmejne posesti. Na mapi franciscejskega katastra iz leta 1824 je na meji s katastrsko občino Kožljek zapisano ime Per Widmarjevih Lasah, v katastru pa je naveden Anton Zalar (Lazar). Stari oče **Janez Zalar**, rojen 1875, je **Milanu Škrlju**, rojenemu leta 1935, pripovedoval, da je hiša prvotno stala na hribu Zalake v smeri proti Kožljeku, kjer so še vidni njeni sledovi – na Lazu – pozneje pa so, da bi bili bližje vodi, hišo zgradili nižje: »Najprej je bil Vigmar (Vidmar), potem Kovačič, in ta Kovačič, morda tudi Vidmar, pozabil sem vrstni red, se je preselil niže zaradi vode.« Milan Škrlj poduči: »Nikoli nismo uporabljali imena Zibovnik, razen kadar smo imeli namen poudariti uradni obstoj. Ta jasa s hišo je za nas bila Laze.«

Sredi jase hišica, v grabnu žubori Otavščica.

Hiša, obdana s cvetočim lanom

Kljub temu da ni več niti ljudi, niti hiše, niti polja okrog nje, na katerem je cvetel lan in so dozorevale cvetne glavice, si je prav lahko predstavljati lepoto modrih cvetov, ki se lahko premikajo v vetru, in sklanjajoče ljudi, ki pulijo lan. Milanovo mamo **Manico Zalar**, rojeno leta 1905, je pri Svetem Vidu poučevala učiteljica Nela, ki se ji je »hiša v Lazah, sredi jase,

zdelo kot v bajki«. Milan Škrlj je svoje spomine na hišo tako strnil: »Stara lepa hišica, pokrita s slamo, ki jo je ob močnejšem neurju odnašal veter, gredice ob hiši, dva visoka oreha, hlev, listnjak, sadovnjak za skednjem, kozolec, kapelica in vse naokrog gozd, ki se mi je vedno zdel kot prijetno zavetišče. Pri hiši so imeli krave in par volov, ovce ter hlapca, pastirja, ki je pasel. Hiša je bila grajena na starinski način, z oboiki in nadstropjem. Spodaj je bila velika veža, kjer je stal čeber z vodo za pitje s korcem, s katerim smo jo zajemali. Desno od glavnega vhoda je bil vhod v »hišo«, to se pravi glavna dnevna soba za družino, kjer se je obedovalo in so se opravljala razna opravila. V »hiški« je bila postelja za dva, ki jo je naredil moj stric Franceelj. Bila je taka, da se je čez dan zapirala s pokrovom in se je tako spremenila v mizo ali nekaj podobnega. V kotu je bila miza, pri kateri se je obedovalo, v drugem, nasprotnem kotu je bila velika krušna peč. Med pečjo in statvami je bil vhod v klet za krompir. V »hiški« je bil tudi glasbeni avtomat na feder, ob določenem času je igral eno ali dve pesmici, in ura. Iz veže so peljale stopnice v zgornji del, kjer

Milan Škrlj na območju Otavščice, kjer je v mladosti lovil rake.

je bil cimer.« Ko se je lan posušil, so ga s trlico zdrobili v vlakna, jih dobro izprali in obelili na soncu ter na kolo vratu napravili predivo. Milan Škrlić nadaljuje: »Držal sem štrene. Tkala je le stara mama **Marija Zalar**, rojena 1875, na Zibovnik je prišla z Beča (Martinčava, Borštник). Statve so pele dan za dnem. Kadar sem bil pri njih, sem rad sedel pri njej in gledal, kako poganja čolnicek s prejo iz enega konca v drugi. Vso posteljnino so pridelali in stkali doma.«

Voda v grabnu

Na začetnem delu poti od hiše do grabna, ki so mu rekli ulice, je bila ob straneh živa meja iz grmovja. **Viktor Zalar**, rojen leta 1942, se spominja: »Po tej poti smo vsak dan dvakrat gonili napajat živino in z volom »na kulah« vozili vodo v čeburu, ki smo jo imeli za kuhanje in pitje.« Milan Škrlić je v potok hodil loviti rake: »Jih je bilo polno. V kanglicah smo jih nosili domov. Doma smo jih skuhali in jedli njihovo okusno meso iz repa in klešč. Ko so prišli italijanski vojaki, smo prinesli eno kanglico rakov v Begunje. Jih je Italijan vzel in pohrustal. Od tega mesta enih 300 metrov doli, ali morda več, je bil ob Otavščici na Širokem hribu Lazarski maln.« Viktor Zalar dopolni: »Maln je bil blizu Katerna, verjetno je bil dostop od tam, žaklje so nosili na hrbtu. Mleli so tudi kmetov iz drugih vasi. Čez ta potok je vodila ozka brv, naprej se je pa po stezici po bližnjici prišlo v sosednje vasi: Otave, Župeno, Beč. Brv, obtešan debel hrast, položen čez potok, je nekajkrat odnesla voda. Po tej brvi sem vsak dan hodil v šolo v Otave. Prej te ceste od Katerna do Zibovnika sploh ni

bilo. Je bil kolovoz, steza. Takrat, v petdesetih letih, ko so delali hišo, je bil tak kolovoz, klanec, da si z vozom lahko peljal samo zelo malo. Mimo naše hiše je bila taka gladka steza, ker so ljudje dosti peš hodili.« Milan Škrlić je v svojih spominih zapisal tudi: »Pot, po kateri se je naložen in povezan voz peljal domov, je bila polna klancev in ovinkov. Vedno sta ga morala spremljati vsaj dva možakarja in ga držati, sicer bi se vsaj desetkrat prevrnil. Nema lokrat se je kljub takemu spremstvu voz tudi prevrnil.«

Kapelica in ura, ostalini starega sveta

Najprej te v Zibovniku pozdravi kapelica z Marijinim kipcem, ki je edina stavba, ki je ostala od prvotne domačije. Milan Škrlić razloži: »Ko sem bil majhen, je bila v kapelici slika mojega starega očeta Janeza, ki jo je prinesel iz prve svetovne vojne, iz ujetništva. Znal je rusko in navadil se je čikati tobak. Po drugi svetovni vojni, ko je prišla osvoboditev, ni bilo tobaka. Stari oče se je jezil: Prekleta svoboda, ko ni tobaka.«

Domačijo je med vojno, jeseni leta 1943, požgala nemška vojska. Ker je bila hiša na samem, so menili, da je partizanska postojanka. Viktor Zalar je bil takrat še dojenček: »Ker je bilo vse požgano, smo šli na Bloke, na Škufče, kjer je bila mama doma, nekaj časa smo živeli tudi v Cerknici pri Lampetovih. Očeta Franceta, rojen je bil leta 1908, nisem poznal, je pogrešan. Padel je med drugo svetovno vojno.«

Hiša je bila obokana, zato so predmeti v pritličju ostali nepoškodovani, med njimi tudi statve in kmečka ura.

Milan Škrlić je občudoval uro, »ki jo je vzdrževala stara mama, saj je kolesje mazala s petelinjim peresom, namočenim v olje. Enkrat sem šel k njim, v Zibovnik, po vojni, pa vidim uro. Sem izrazil željo, da bi jo vzel, ko ne bo več delala. Ko sem potem enkrat spet prišel, sem videl, da ure ni. Vprašal sem, kje je. Nesli so jo na podstrešje. Tako sem jo dobil. Nesel sem jo k urarju. Še danes je v delujočem stanju, na zadnji strani ima letnico 1809.«

Nova hiša

Država je dala po vojni nekaj materiala za obnovo in tako so naredili novo hišo. Viktor Zalar pripoveduje: »Potem smo se leta 1955 vrnili v Zibovnik. Bili smo štirje otroci in sem bil edini, poleg mame, ki je ostal v Zibovniku. Leta 1962 sem šel k vojakom. Imeli smo od pet do sedem glav živine: par volov, krave. Sejali smo pšenico, ječmen, pridelovali krompir. Hodil sem v službo na Iverko, je bilo več izmen; pozimi, ko je zapadlo veliko snega, sem šel dve uri in pol prej od doma, kakor se je služba začela, da sem prišel pravočasno. Pa z mopedom, sem ga rinitil po snegu, dokler sem mogel. Nekajkrat niti do Katerna nisem prišel. Potem sem kupil fičota, leta 1968. Zaradi snega in ledu od Selščka gor avtobus ni vozil. Jaz pa s fičotom. Pustil sem ga v Selščku in šel peš domov. Leta 1971 nas je v Zibovniku živelo pet: oženil sem se, sta bila dva otroka, žena, jaz in mama. 29. novembra 1971 smo se preselili v Begunje. Mama je hišo prodala Rajnarju.«

Kapelica pa še vztraja pod krošnjama lip in še vedno pozdravlja prišleke, da postojijo pri njej.

Viktor Zalar: »Življenje v hribih je bilo težko, tudi zato, ker ni bilo cest.«

Zibovniška kapelica v prijetni senci dveh lip

Ne le zlat, tudi najsrčnejši nastop

Cerkniške godbenice in godbeniki pod vodstvom dirigenta Mitje Dragoliča so vajeni nastopanja in tekmovanj, s katerih se redno vračajo z najvišjimi ocenami in priznanji.

In prav nič drugače ni bilo konec maja, ko je orkester nastopil na 39. tekmovanju slovenskih godb v Krškem, mestu, ki je državno tekmovanje zopet gostilo po trinajstih letih. Orkester Kulturnega društva (KD) Godba Cerknica se je pomeril na najzahtevnejši, koncertni težavnostni stopnji in prav tako kot že leta 2015 v Mariboru osvojil zlato plaketo s posebno pohvalo in pokal za absolutno prvo mesto. Da je cerkniška godba zares najboljši slovenski pihalni orkester, je dokazala že teden dni pred vrhuncem sezone, ko je v družbi Pihalnega orkestra Vrhpolje v grahovski telovadnici na Pomladnem koncertu odigrala tekmovalni program in navdušila zbrano poslušalstvo. Še tako dober orkester pred zahtevnimi tekmovanji kljub vsemu potrebuje javno predstavitev in glede na uspehe obeh godb v Krškem so se godbenice in godbeniki v Grahovem odlično uigrali pred tekmovanjem, ki ga organizira Zveza slovenskih godb (ZSG).

Zmage na drugi težavnostni stopnji in napredovanja v prvo so se razveselili tudi godbeniki iz vinorodne vipavske vasi, ki jih vodi dirigent **Matjaž Meden**, seveda tudi član cerkniške sekcije trobil. Vrhpoljski pihalci so kot obvezno skladbo slovenskega skladatelja izbrali 1. stavek Kraške simfonije, Kraško vas, profesorja **Tomaža Habeta**, ki je predsedoval mednarodni žiriji na tekmovanju 25. maja v Kulturnem domu v Krškem. Žirijo so sestavljali še **Milivoj Šurbek**, **Gašper Salobir**, **Nejc Bečan** in **Siegmond Andraschek**. Vrhunski glasbeni dogodek, ki so ga poleg ZSG soorganizirali še Javni sklad za kulturne dejavnosti (JSKD), Občina Krško in Pihalni orkester Krško, je združil okoli 600 godbenikov in bil hkrati tudi zaključna prireditev šestega Tedna ljubiteljske kulture.

Godbeništvu, ki poleg zborovskega petja predstavlja najštevilnejši delež v slovenski ljubiteljski kulturi, na Cerkniškem v letošnjem letu obeležuje 95. obletnico ustanovitve. Godba, ki bo jubilej proslavila jeseni, si je z zmago na državnem tekmovanju še utrdila prepoznavnost in s tem tudi podporo, ki ji jo vseskozi nudita Občina Cerknica in EBM Papst.

Podpora pa sama po sebi ni dovolj, če orkester nima usklajenega vodstva in predvsem dirigenta, ki svoj številni in predvsem izvrsten orkester po neskončnih urah vaj na tekmovanje popelje tudi z besedami, naj si prav vsi člani pričarajo vrhunski koncert, ga pospremijo s pozitivno energijo, veliko mero ustvarjalnosti in z nasmeškom na obrazu, da ostanejo skromni kot ljudje in drzni kot glasbeniki. In s tako popotnico so Cerkničani v Krškem zmagovalno odigrali štiri skladbe v programu, ki ne sme presegati 60 minut in v katerem se ocenjuje intonacijo, zvok, ritem in doslednost v tempu,

tehniko igre ter umetniški vtis koncertnega nastopa. Kot uvodno, ogrevalno skladbo, ki ni obvezna in se je ne ocenjuje, so godbenice in godbeniki pod taktirko Mitje Dragoliča odigrali *The Lost Lady Found*, zaključni, 6. stavek mojstrovine uglednega avstralsko-ameriškega pianista, saksofonista, dirigenta in skladatelja Percyja Graingerja, ki je odigral pomembno vlogo pri oživiljanju britanske ljudske glasbe na začetku 20. stoletja. *Lincolnshire Posy*, delo iz šestih stavkov, je nastalo na podlagi ljudskih pesmi, ki jih je zapisal in tudi že posnel na fonograf med pevci na vzhodni obali Anglije. Iz tričetrtinskega takta ljudske plesne pesmi je orkester prešel na prvo obvezno skladbo za koncertno težavnostno stopnjo, skladbo japonskega skladatelja Toshia Mashime, ki že s samim naslovom *Les trois notes du Japon* nakazuje, da gre za nekakšne zabeležke, opombe, zapiske iz oziroma o Japonski. Trije stavki so simbioza japonskih in zahodnih, predvsem francoskih impresionističnih elementov, kar kaže na skladateljevo frankofilstvo ter vplive Ravela in Debussyja. Mashima je popularno suito, ki zahteva visoko tehnično znanje in prava čustva, napisal leta 2001. Druga obvezna skladba je s seznama slovenskih skladb in tudi cerkniška godba se je odločila za delo Tomaža Habeta, saj ji je *Uverturo 1840* posvetil ob njeni 90-letnici. Tekmovalni nastop so zaključili s kompozicijo sodobnega ameriškega skladatelja Alfreda Reeda *Fourth Symphony*, ki v treh stavkih preide iz mirnih ritmov *Elegije* v latinoameriško obarvan *Intermezzo*, kjer v orkestru zaslišimo tudi harfo, do *Tarantelle*, drzne in energične, prav takšne, kot je zmaga.

Da sta izobraževanje in vzgajanje lastnega kadra pomemben element naše godbe, ne dokazuje le godbena šola, ki omogoča, da se bo godbeništvu na Cerkniškem uspešno nadaljevalo, temveč tudi sam dirigent, ki se od lanskega leta izobražuje v Madridu pri znanem ameriškem dirigentu Georgeu Pehlivanianu, hkrati pa poudarja, da je najlepša stvar na svetu ustvarjanje glasbe s prijatelji, preplet izkušenj in mladosti.

Avtorja: **Nevena Savić, Luka Zalokar** Fotografinja: **Urška Zalokar**

Razstava Jeep '43

V rakovski knjižnici ste si v maju in juniju lahko ogledali prav posebno razstavo, posvečeno legendarnemu ameriškemu vojaškemu terencu Jeep, znanemu tudi pod imenoma Willys MB ali Ford GPW, ki so ga izdelovali v letih 1940–1945.

Velja za prvi serijsko proizveden avtomobil s štirikolesnim pogonom, izdelan za ameriško vojsko in ostale zavezniške sile v 2. sv. vojni. Po vojni so v Nemčiji džipe obnovili v tovarnah BMW, Mercedes in Eisen Werke, potem pa so jih kot vojaško pomoč ali v okviru pomoči Združenih narodov pošiljali po Evropi in tudi v Jugoslavijo. Tako so jih v začetku petdesetih let razporedili po novonastalih vojaških enotah. Imele so jih kar do sedemdesetih let, nato pa so jih pošiljali na vojaške odpade. Po pripovedovanju starejših džiparjev je bil takšen odpad tudi na Rakeku, ravno v okolici, kjer je sedaj knjižnica. Veliko vozil se je razrezalo, nekaj pa so jih ljudje odkupili, saj je bila cena kar na kg kot za staro železo.

Luka Zalokar je to vozilo občudoval že v otroštvu. Pri 21 letih ga je s prihranki kupil pri poklicnih gasilcih v Ajdovščini in ga s pomočjo prijateljev popolnoma razstavil in restavriral. Pridobil je certifikat A1, kar je najvišja ocena za originalnost starodobnika. Že leta zbira tudi vse, kar je z njim povezano. Nastala je unikatna zbirka, ki se še vedno dopolnjuje. Vsebuje knjige, makete, fotografije ter originalne dele in opremo (prikolico, radijsko postajo, telefon, nosilce za orožje, torbe, čelade, prve pomoči, signalne zastave, maskirne mreže, različno orodje in pripomočke, jedilni pribor ...). Dragocena

je tudi zbirka ohranjenih DOD ploščic karoserij. Saj kot pravijo džiparji – šele z vso opremo džip dobi dušo.

Luka je član in tajnik Jeep kluba Ljubljana, ki združuje ljubitelje vojaških vozil. Z džipom je bil že marsikje, med drugim je z njim pripeljal tudi svojo nevesto.

V prostem času je aktiven jamar, član JD Rakek, pri Jamarski reševalni službi pa je jamarski reševalec in operativni vodja minerjev.

Odprta razstava o življenju in delu Janeza Kranjca

✉ Bogdan Urbar 📷 Tine Mauer

21. junija, natanko na rojstni dan organista, zborovodje, skladatelja in častnega občana občine Cerknica **Janeza Kranjca**, je bila v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica (KJUC) odprta razstava o njegovem življenju in delu. Razstava je plod uspešnega sodelovanja med KJUC in družino Kranjec. Slednja je domoznanskemu oddelku knjižnice zapustila vso bogato zapuščino Janeza Kranjca z željo, da bi bila dostopna kar najširšemu krogu. Ta želja ima trdne temelje, saj je Janez Kranjec v svojem bogatem opusu ustvaril številna cerkvena in posvetna glasbena dela. Malo ljudem je poznano, da je avtor himne stiškega pevskega tabora z naslovom Pojo naj ljudje!, ki jo številni slovenski zbori prepevajo ob vsakoletnem srečanju v Stični. Častitljiv pa je tudi njegov opus pesmi, ki jih je je Nadškofijski ordinariat Ljubljana uvrstil med glasbena dela, ki izpolnjujejo pogoje za izvajanje ob verskih prireditvah.

Ob odprtju razstave je nastopil posebej za to prireditev oblikovan pevski zbor, sestavljen iz štirih hčera in treh vnukinj, ki je izvajal Krajnčeva dela. Hčerka **Janja Pia Kranjetz** pa je recitala očetove pesmi. Naj omenimo, da je v pripravi za tisk zbirka pesmi Janeza Kranjca z naslovom In napisal sem pesem ... Kot je poudarila direktorica knjižnice **Marija Hribar**, je bilo tako bogato razstavo mogoče pripraviti zaradi tesnega in predanega sodelovanja družine Kranjec in pripravljenosti knjižnice za ohranitev zapuščine. Razstava, ki so jo pripravili vnukinja **Katarina Skuk** ter sodelavca knjižnice **Tine Mauer** in **Bogdan Urbar**, bo obiskovalcem na ogled do 19. julija v prostorih knjižnice. Z odprtjem razstave pa se je simbolično zaključilo tudi Krajnčevo leto, ki ga je v spomin na svojega častnega občana proglasila Občina Cerknica. ■

Maistrov večer

☞ Luka Kočevar ☞ Ljubo Vukelič

11. junija smo v Kulturnem domu Cerknica v okviru Maistrovega večera podelili priznanja zlatim bralcem osnovnih šol »Jožeta Krajca« Rakek in Notranjskega odreda Cerknica. Gostja večera je bila igralka **Marijana Breclj**. V sproščenem pogovoru z **Bogdanom Urbarjem** je izdala marsikatero zanimivost iz svojega življenja. V drugem delu večera sta z županom **Markom Ruparjem** podelila priznanja zlatim bralcem, ki jih je bilo 43. Lepo je videti, da mladi negujejo branje, ki bogati besedni zaklad, vzpodbuja kreativnost, izboljšuje koncentracijo, prispeva k ohranjanju slovenskega jezika in kulture. Uspešni ljudje so bralci in veseli nas, da temu sledijo tudi učitelji na naših šolah. Delo z mladimi je pomembno za ohranjanje vrednot, tudi domoljubja, ki ga v središče delovanja postavlja Notranjsko domoljubno društvo Rudolfa Maistra. Temu bomo v prihodnje posvečali še več pozornosti. ■

Mojstrica tradicionalne idrijske čipke

☞ Tatjana Gostiša ☞ Jasna Kočevar

Članice sekcije klekljaric Kulturnega društva Rak Rakek se udeležujemo tudi drugih projektov in izobraževanj doma in v tujini. Tudi letos smo bile aktivne na 38. festivalu idrijske čipke, ki se je odvijal od 14. do 16. junija v Idriji. 15. junija sva se dve članici udeležili dodatnega usposabljanja v izdelavi enostavne in zahtevne čipke. V nedeljo pa sta dve članici odšli na državno tekmovanje iz znanja klekljanja za priznanje Ivanke Ferjančič, ki se ga udeležijo mojstrice iz vse Slovenije. Naša članica **Vida Ferfila** je dosegla drugo mesto in s tem srebrno državno priznanje. V naši sekciji klekljamo vse generacije. Za zdaj še nimamo predstavnika moškega spola, čeprav velja, da se s kleklji tudi oni dobro znajdejo. Vse, ki se želite spoznati s to večščino, vabimo, da se nam pridružite jeseni. Vodi nas izkušena mojstrica **Zmaga Raljevič**. ■

Kleklji so poleteli v nebo

☞ Tatjana Gostiša ☞ Anica Lončar

Prvo soboto v juniju smo klekljarice Kulturnega društva Rak Rakek otvorile že 16. letno razstavo svojih izdelkov. S pomočjo različnih barv, debelin in vrst sukanca so nastale ptice, ki so domačinke na Cerkniškem jezeru, pa tudi tiste, ki domujejo v bolj eksotičnih krajih. Posebnost letošnje razstave so bili 3D-golobi, ki so prosto »letali« na vrvicah. Ker smo letos razstavljale brez gostov, smo prostor obogatile še s čipkami v vitražu, nakitom v obliki uhanov, ogrlic, zapestnic, brošk ter tradicionalnimi čipkastimi prtički. Bogat nabor izdelkov v tehniki rišelj je razstavila naša članica **Helena Škrli**, **Vanja Nagode** pa se je predstavila z izdelki v servietni tehniki. Klekljarice družijo veselje do čipke, ki je tudi na seznamu Unescove kulturne dediščine. Razstava bo potovala po enotah Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica. Mogoče pa koga navduši in začne ustvarjati z nami. Začnemo spet septembra ob petkih ob 18.00 na sedežu društva na Rakeku. ■

Slikanje z lopatko

☞ ☞ Karmen Petrič

Člani likovne sekcije Kulturnega društva Rak Rakek smo po dveh letih zopet gostili slikarko **Carolo Minisseux Gliesch** iz Francije. V treh dneh ustvarjalnega druženja smo spoznali skrivnosti oljnih barv in slikanja z lopatko. V petek, 21. junija, smo se podali na Cerkniško jezero, kjer smo slikali vodne motive, v soboto smo v Rakovem Škocjanu raziskovali drevesa in svetlobo, v nedeljo pa smo v idličnem vrtu društva Škratovka Haasberg v Planini slikali cvetlične motive. Delavnic se je udeležilo 21 udeležencev iz različnih društev. Druženje smo zaključili s priložnostno razstavo in kulturnim programom. Večer so nam popestrili Jezerske tršče in glasbeniki iz Loške doline. Delavnice smo zaključili z obljubo, da bodo postale bienalne. Nastala dela bodo na ogled od 19. julija do 1. septembra na razstavi Rakovski ustvarjalni utrip v gradu Snežnik. ■

Projekt Rastem s knjigo že trinajstič

Pod okriljem Javne agencije za knjigo RS je tudi v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica že trinajsto leto zapored potekal projekt Rastem s knjigo, s katerim želijo vzpodbujati branje kakovostnega mladinskega leposlovja slovenskih avtorjev. Od jeseni do pomladi so po predhodnem dogovoru v knjižnico prihajali sedmošolci iz Cerknice, Starega trga in Nove vasi, učenci rakovške šole pa so obiskali Enoto Ivana Matičiča na Rakeku. Med zanimivosti knjig in knjižničnih dejavnosti jih je trinajstič popeljala knjižničarka **Anita**. Ob zaključku obiska, ko so si ogledali kratek predstavitveni film o romanu, je vsak prejel letošnjo darilno knjigo pisateljice Nataše Konc Lorenzutti Avtobus ob treh. Knjiga je (še vedno) najlepše darilo, ki bogati. Počitnice so priložnost, da se v obilju razvajamo z izbrano besedo, šolarji pa ob tem lahko naberejo trideset polurnih bralnih dni in sodelujejo v projektu Poletavci – poletni bralci. Izpolnjeno zgibanko lahko v knjižnici oddajo do 10. septembra. Prisluzili si bodo majico in priznanje, dobili pa bodo tudi povabilo na zaključno prireditev z nagradnim žrebanjem. Glavno nagrado skiro bo prispeval Hervis iz Ljubljane. ■

Pravljicne urice zopet jeseni

Tudi v letošnjem šolskem letu so v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica (KJUC) potekale brezplačne pravljicne urice z delavnicami, na katere so se lahko prijavili otroci, ki so dopolnili štiri leta. Pravljicnemu delu z zgodbami, ugankami, izštevankami, igrami in s poučnimi vsebinami je sledila ustvarjalna delavnica, ki je kot rdeča nit sledila vsebini pravljicne urice. Izdelek so otroci nesli domov, za pet žigov na zbirnem kartonu pa so prejeli priročen moder nahrbtnik z logotipom knjižnice. Od septembra do junija se je zvrstilo 22 uric, 77 otrok je nabralo 375 obiskov, ob tem je bilo 51 takih, ki so karton napolnili s petimi obiski. Pravljicne urice v Cerknici je vodila **Anita Leskovec**, organizirale pa so jih tudi enote knjižnice – v Starem trgu s pravljicarko **Andelko Pogorilič**, v Novi vasi z Martino Zakrajšek in na Rakeku z **Neveno Savič**, ki so pripravile 42 uric, zvrstilo se je 137 otrok, ki so skupno zbrali 687 obiskov, 93 otrok pa je prejelo zaslužen nagrado. Naj bo pravljicno tudi poletje, nasvidenje spet jeseni! ■

Čebela se predstavi

Kulturno-umetniško društvo Pa-leta je v okviru praznovanja občinskega praznika v soboto, 8. junija, na vrtu Galerije Krpan v Cerknici organiziralo likovne delavnice za otroke in odrasle z naslovom Čebela se predstavi. Z vžiganjem motiva čebele na panjske končnice so spoznali tehniko pirografija. Iz čebeljega voska so vlivali sveče ter izdelali mini vitraž. Kolažne tehnike je udeležencem predstavila **Marinka Ivančič**, vlivanje sveč iz čebeljega voska in pripravo Krpanovega čaja ter medenjakov pa je prikazala **Bernarda Dolničar**. Akademski slikar **Veljko Toman** je vodil delavnico slikanja na platno ter poslikavo panjev, s pirografijo je obiskovalce seznanil **Tomaz Čuček**, z vitrajem pa **Rajko Hiti**. Slikarska delavnica je potekala pod mentorstvom profesorja likovne umetnosti **Jerneja Dolničarja**. Postavitev razstave po zaključku delavnic je spremljal kulturni program. Nastopili so mlajši člani Kulturnega društva Godba Cerknica, ki jih vodi **Mitja Dragolič**, in Fantovski pevski zbor Osnovne šole Notranjski odred Cerknica z zborovodkinjo **Dašo Joželj Kranjc**. Program je v celoto povezal **Miha Razdrih**. ■

Avtor: **Miha Jernejčič** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Franci Novak

Franci je predsednik Motornozmajarskega kluba Hex Fly. Z zmajarstvom se je začel ukvarjati leta 1985, ko so po pisti bloških letalcev delali prve metre po zraku.

Kako ste začeli s svojim ne preveč običajnim hobijem?

S prijatelji smo se učili leteti na Blokah. Že ob nekajmetrskem vzletu je bilo prisotno navdušenje. Če se je polomil zmaj, smo aluminijasto ogrodje dopolnjevali kar z vodovodnimi cevmi, ki so močnejše od aluminijastih. Počasi smo nato presedali na motorne zraje. Najprej na enoseda s trabantovim motorjem, nato na dvoseda. Bili smo samouki, česar danes ne bi priporočil nikomur. Enkrat sem šel celo na skrivaj letet, ker me je bilo sram, da me ne bi kdo videl, če bi se ponesrečil, pa sem se šele pozneje zavedel nevarnosti, da me ne bi nihče našel, če bi se mi kaj zgodilo.

Je ta šport nevaren?

Sam po sebi ne, najbolj si je letalec nevaren sam. Nujno je, da si med poletom vedno spočit in zbran – utrujen ne smeš nikamor. Hkrati moraš imeti izpraven zrakoplov ter upoštevati vremensko situacijo. Če se tega striktno držiš, potem večjih nevarnosti ni.

Se je vam že zgodila kaka nesreča?

Čisto v prvi fazi, ko smo se še učili po bregu, tega niti ne jemljem kot nesrečo, sem se z zmajem zaletel v borovec. Meni in zmaju ni bilo nič, borovec se je pa prelomil na pol. Pozneje pa je bilo dvakrat blizu, a sem se obakrat uspešno rešil. Enkrat se mi je porušil vzgon in sem začel spiralno leteti proti tlom, a sem pravočasno odreažiral in se spet dvignil, drugič pa sem letel v megli, obleka mi je začela zmrzovati, tako da nisem mogel več dihati, a sem še pravočasno pristal in se tako navadil, da v megli nikakor ne smem več leteti. Sicer pa so bili bolj kakšni neljubi pripetljaji, na primer, ko sem namesto v Sodražici pristal v Velikih Laščah in podobno.

Je domače okolje, Cerkniško jezero, primeren kraj za zmajarstvo?

Najlepši kraj na svetu. S tal ga vidiš v eni dimenziji, a šele iz zraka dejansko vidiš vse njegove razsežnosti in lepoto.

So kakšne omejitve, kje se sme leteti in kje ne?

V okolici jezera, po Notranjskem parku, se skušam izogibati konfliktom – če mi nekje rečejo, da ne smem, potem raje ne, pa čeprav včasih sam ne vidim razloga, zakaj bi to škodilo. Sicer pa se je treba izogibati naseljem, skupinam ljudi, tudi višinsko smo omejeni, saj ne smemo priti v letalski zračni prostor, pa v mislih je treba imeti, da je v bližini vedno kaka njiva, travnik, če je slučajno potreben zasilni pristanek.

Pa tekmovanja? Obstajajo? Se jih udeležujete?

Ja, tekmovanja so, a jaz z zmajem letim zaradi drugih stvari, zaradi užitka, ki ga ta šport ponuja. V preteklosti sem se sicer udeležil nekaj tekmovanj; enkrat sem si tudi delil prvo mesto, sicer pa raje letim zase. Tekmovanja so različna – pristanek čim bližje točki na tleh; pa orientacijska, pri katerih dobiš karto z vrisanimi potmi, kje moraš leteti; obstaja pa tudi tekmovanje, s katerim se sicer ne strinjam že zaradi same varnosti – pri njem je namreč cilj, da z določeno količino goriva poletiš čim dlje.

Koliko je stroškov s takim športom?

Če želiš svoje plovilo, je prva stvar nakup. Cena zmaya, s katerim bi si še upal v zrak, je vsaj 15.000 evrov, govorimo o rabljenih. Kar je ceneje, običajno ne more biti varno. Vsak registriran zrakoplov mora imeti tudi domicilno vzletišče – naš klub ga ima na primer pri Martinjaku. Tudi tega je treba vzdrževati, vsako leto registrirati, kupiti ali plačevati najemnino ... Na splošno je to drag šport in čeprav nekaj malega morda dobiš s fotografiranjem, tandemskimi poleti ipd., nikakor ne moreš pokriti vseh stroškov tega dragega, a atraktivnega hobija.

Kako pa postaneš zmajar?

Potrebuješ zdravniško potrdilo. Včasih je bilo potrebno takšno kot za športnega pilota, a so to poenostavili, zdaj je dovolj potrdilo kot za vozniški izpit. Druga stvar pa je še licenca, ki jo dobiš, ko opraviš usposabljanje tako kot za druga plovila (na primer za športnega pilota), le da je pač prilagojeno zmajarjem.

Skok v poletje

☞ Marko Obrol ☞ arhiv PK Evora

V četrtek, 21. junija, se je v Športni dvorani Cerknica odvijala plesna predstava pod okriljem Plesnega kluba (PK) Evora z naslovom Skok v poletje. V nabito polni dvorani nas je skozi 23 plesnih točk popeljal voditelj **Aljaž Červek**. Obiskovalci so si lahko ogledali kakovostne plesne nastope različnih plesnih zvrsti, od hip hopa, jazz baleta, street dance showa pa do pop plesov. Nastopali so vsi člani kluba – vse od najmlajših pa do članic. Skupaj s trenerkami in mentoricami **Jernejo Žnidaršič, Petro Jesenšek, Rebeko Žnidaršič, Marušo Mršol, Aljo Uršič Arko** in **Nino Kacjan** so prikazali trud uspešnega leta, ki je prinesel odlične rezultate tako na domačih kot na mednarodnih tekmovanjih. ■

Plesalci uspešni v Bratislavi

☞ Marko Obrol ☞ arhiv PK Evora

V začetku meseca junija so se plesalke in plesalci Plesnega kluba (PK) Evora odpravili v Bratislavo, kjer je potekalo evropsko prvenstvo v modernih tekmovalnih plesih. V močni konkurenci so si v starostni kategoriji pionirjev priplesali dobre rezultate. V kategoriji Street dance show (SDS) je mala skupina v točki z naslovom School day dosegla 5. mesto, **Lina Vitič** in **Tia Strohsack** sta v paru osvojili 12. mesto, **Žan Stojanović** pa je bil kot solist osmi. Koreografinja **Jerneja Žnidaršič** in vodja PK Evora **Tea Obrol** sta izjemno ponosni na vse uvrstitve plesalk in plesalcev z mednarodnega tekmovanja. ■

ŠPORTNI SEMAFOR NOTRANJSKI TEKAŠKI POKAL

Tek ob Cerkniskem jezeru, 11,5 km, 2. 6. 2019

Borut Albreht – 42:28
Simon Kočever – 44:41
Marko Grobelšek – 45:17
Kristina Bele – 53:28
Brigita Martinčič – 54:18
Mateja Ožanič – 54:38

Zmagovalci osnovnošolskih tekov:

700 metrov – **Ambrož Čeček** in **Lana Marolt**
 1000 metrov – **Tine Zabukovec** in **Nika Pelan**
 1500 metrov – **Jure Mlakar** in **Nikita Funda**

Uspešna sezona

Tekmovalci Cerkniskega društva strelk in strelcev (CD-SIS-X) so tudi v sezoni 2018/2019 osvajali najvišje rezultate in priznanja na področju športnega strelstva, zato iskrene čestitke vsakemu tekmovalcu posebej. Uspeh vsakega športnika se prične v njegovi glavi. Disciplina je dala dober trening. Dober trening je dal dobre rezultate.

☞ Sabrina Candare, CD-SIS-X ☞ Ljubo Vukelič

O vesolju

Zakaj je Sonce zvezda? Zakaj so v vesolje najprej poslali živali in šele nato ljudi? Zakaj zvezde vidimo samo ponoči? Zakaj imamo noč in dan? Na te in še na veliko drugih »zakajev« so nam odgovorili v mobilnem planetariju Odiseja. Vesolje, planete, galaksije in ozvezdja so nam pripeljali kar v vrtčevsko telovadnico. Tako otroci najstarejših skupin kot strokovne delavke smo bili nad predstavitvijo več kot navdušeni.

✍️ 📷 Petra Kovačič Jernejčič

Srečanje s slikarjem Tomažem Perkom

Ob zaključku projekta Naši Notranjci smo se pri likovnem pouku in likovnem snovanju posebej posvetili slikarju Lojzetu Perku. Ker je bil izjemen krajinar in odličen portretist, smo se tudi mi podrobneje spoznali s tema motivoma. S krajino so se ukvarjali mlajši, na predmetni stopnji pa so učenci dodobra spoznali portret. Za piko na i smo na šoli gostili slikarja **Tomaža Perka**, ki stopa po očetovi poti. Že pri pouku so učenci spoznali delo obeh slikarjev in primerjali

motiviko, tehnike in pristope

k slikarstvu. **Tomaž Perko**

nam je med drugim

razkril, da so ga

že od nekdaj za-

nimali stari ho-

landski mojstri.

O njih nam je

pripravil tudi

krajše predava-

nje. Natančno

smo se sezna-

nili s slikarji, mo-

tivi, tehnikami,

materiali in postop-

ki ter se lotili praktič-

nega dela. Med portreti-

ranjem nam je razkril drobne

skrivnosti in nas naučil, katere so najpomembnejše poteze, da portret uspe. Učenci so se preizkusili v tehniki oglje ter spoznali tehniki akril in olje na platnu. Na predavanju so se naučili opazovati in oceniti portretiranca ter ga dobro narisali. Srečanje s slikarjem je učencem popestrilo zadnje dni šolskega leta in jih obogatilo z novo izkušnjo.

✍️ 📷 Jernej Doiničar

Ob občinskem prazniku

Ljubezen do domačega kraja, širše okolice in domovine mi je bila položena v zibelko. In to nosim s seboj. Kar ima človek v srcu, tudi predaja naprej. Meni, kot učiteljici, je torej domovinska vzgoja med prvimi cilji, ki jih z veseljem in ponosom uresničujem. Vedno se trudim, da na razumljiv in sprejemljiv način približam učencem lepote naše dežele. Začne se seveda pred domačim pragom. Cerkniška občina ima toliko znamenitosti in lepote, da bi lahko o tem govorili celo šolsko leto. Seveda nam tega učni načrt ne dovoljuje, zato se temu bolj poglobljeno posvetimo ob pomembnih dogodkih. To pa zagotovo je naš občinski praznik, ki ga praznujemo 12. junija. V 2. b-razredu matične šole v Cerknici smo se pogovarjali, kaj bi učenci ponudili turistu, ki bi po ogledu našega kraja želel imeti spominek. Idej je bilo kar nekaj. Ena izmed njih je tudi krožnik s sliko znamenitosti. Pri uri likovne umetnosti smo idejo tudi uresničili. Ker nimamo možnosti, da bi izdelke prodajali, vam jih pokažemo tukaj. Mogoče bom pa čez nekaj let na kakšni prireditvi v našem kraju res lahko kupila krožnik, ki ga bo izdelal moj učenec.

✍️ 📷 Vilma Dobrin

Fantovski pevski zbor iz cerkniške šole navdušuje

Po uspehu na osmem mednarodnem festivalu ruske otroške pesmi Veseli veter v Ljubljani, kjer so v kategoriji zborov zasedli drugo mesto, fantje še vedno navdušujejo. Dobili so namreč povabilo, da s svojim programom sodelujejo na odprtju dnevov ruske kulture z naslovom Ruska pravljica, ki je v mesecu juniju potekalo v večjih centrih Mercatorja v Ljubljani. S svojim petjem so navdušili pomembne goste na otvoritvi. Na nastopu so jih s svojimi inštrumenti spremljali mladi glasbeniki Živa, Juš in Vid.

✍️ 📷 Daša Joželj Kranjc 📷 Melita Joželj

Akcija za čiste zobe

✉ Anita Štritof Malc

28. maja se je sedem učencev 2. b-razreda matične šole, šest učencev 5. razreda Podružnične osnovne šole Maksim Gaspari iz Begunj pri Cerknici in pet učencev 3. razreda Podružnične osnovne šole 11. maj Grahovo z razredničarkami udeležilo prireditve ob zaključku akcije za čiste zobe. Skupaj z ostalimi zmagovalnimi razredi iz občin Cerknica, Nova vas in Loška dolina so se v organizaciji Zdravstvenega doma Cerknica in **Tjaše Samsa** udeležili prireditve v ljubljanski Hali Tivoli. Na prireditvi so se otroci zabavali z glasbeno skupino Čuki ter ob dih jemajočih akrobatskih akcijah svetovno znanih fantov iz skupine Dunking Devils. V akrobatski skupini je nastopal tudi Cerkničan **Gašper Novak**, ki je otroke iz svojih domačih krajev prišel tudi osebno pozdravit. Vsi učenci pa so si bili ob zaključku prireditve enotni, da si bodo zobe pridno umivali še naprej. ■

Obisk Islandije

✉ Martina Marc ✉ Sonja Volk

Osnovna šola Notranjski odred Cerknica je že več kot 20 let vključena v projekt Eko šole. Letos smo bili povabljeni, da v okviru Eko šole sodelujemo v mednarodnem projektu HOB's adventure, ki je del programa Erasmus+. Povabilu se je odzvalo pet učiteljic. Tema projekta je biotska raznovrstnost. Namenjena je otrokom od petega do devetega leta starosti. Učenci so spoznavali drevesa v okolici šole, ogrožene rastline, ki rastejo na Cerkniškem jezeru, izdelali so e-knjigo in družabno igro ter skušali občutiti in se povezati z naravo. Od 10. do 14. junija je učiteljica **Maja Škrbec** skupaj s sedmimi predstavniki iz Slovenije odšla na Islandijo. Obiskali so nekaj islandskih šol in vrtcev, kjer so bile predstavljene dejavnosti projekta. Srečanja so se udeležili tudi predstavniki iz Estonije in Latvije. Nova spoznanja bomo na šoli uporabili v prihodnjem šolskem letu. ■

Kolesarski izpit v Begunjah

✉ Anita Štritof Malc

5. junija je trinajst učencev Podružnične osnovne šole Maksim Gaspari iz Begunj pri Cerknici opravljalo kolesarski izpit. Na izpit so se, kljub nenaklonjenosti majskega vremena, nekaj tednov vestno in aktivno pripravljali pod budnim očesom mentorice **Maje Škrbec**. Ob začetku izpita, ko so učence pozdravili mentorica, policist **Jože Grajš** ter predstavnik Združenja šoferjev in avtomehanikov Cerknica **Franci Lužar**, je bilo med učenci čutiti malce nervoze. Na izpitni progi pa je nervoza izpuhtela, saj so bili prav vsi učenci na izpit dobro pripravljeni in so ga opravili. Trinajst novih udeležencev v cestnem prometu je s ponosom domov odpeljalo svoja kolesa, mi pa jim skupaj zaželimo srečno in varno vožnjo. ■

OBČINA
CERKNICA

**Občina Cerknica v sodelovanju
z RRA Zeleni kras, d. o. o., nudi svojim
občanom vrsto podpornih storitev:**

- **brezplačno svetovanje** (oblikovanje ali izvedba vaše podjetniške ideje, pomoč pri vzpostavitvi poslovanja, iskanje potrebnih finančnih virov (povratnih in nepovratnih) in podobno);
- **pripravo poslovnih načrtov in/ali vlog na javne razpise** z različnih področij, pri čemer Občina Cerknica subvencionira 70 % cene in zgolj 30 % plača prijavitelj.

Za več informacij se obrnite na:

RRA Zeleni kras, d. o. o.,

Prečna ulica 1, Pivka.

E-pošta: jana@rra-zk.si (05 721 22 48) ali
marinka@rra-zk.si (05 721 22 33)

Modri stoli dobili še blazine

📷 Urška Lužar 📷 arhiv šole

Osnovna šola (OŠ) »Jožeta Krajca« Rakek je šola z Unesco statusom že več kot deset let. V tem času smo izpeljali že mnogo mednarodnih in nacionalnih projektov in s tem prispevali tako k razvoju šole kot k lokalni, nacionalni in mednarodni skupnosti. V šolskem letu 2018/2019 smo izpeljali štiri večje Unesco projekte: Moder stol, Pošljimo sapico prijateljstva, Otroštvo podaja roko modrosti ter Menjaj branje in sanje. Na izvedbo projekta Moder stol – nekdo misli nate smo še posebej ponosni. Modri stoli, ki jih lahko opazimo v javnih ustanovah in so jih učenci pobarvali in postavili tja že leta 2004, so letos dobili udobne okrasne blazine. S kar 50 učenci smo v podaljšanem bivanju, pri urah gospodinjstva in pred poukom šivali od marca pa vse do konca maja. Iz ostankov blaga smo sešili kar dvanajst okrasnih blazin za stole, nanje pa našli tudi različne simbole.

Učitelji smo jih navezali na modre stole, ki stojijo v knjižnici OŠ »Jožeta Krajca« Rakek, v knjižnici Rakek, na pošti Rakek, v knjižnici Cerknica, v domu ostarelih v Cerknici, v lekarni Cerknica, v domu starejših na Vrhniki, na Rdečem križu v Cerknici, ravnateljica **mag. Anita Knez** pa je eno blazino odnesla tudi na Radio 94. ■

Obstaja le ena prava smer: navzgor!

📷 Ana Zebec 📷 arhiv šole

Vročično predpočitniško vzdušje smo na Osnovni šoli Notranjski odred Cerknica ter obeh podružnicah dvignili prav do vrelišča, saj smo gostili svetovno znano akrobatsko skupino Dunking Devils, ki ji sedma sila pravi kar slovenski Cirque du Soleil. Verjetno jih ni treba posebej predstavljati, velja pa omeniti nekaj njihovih največjih uspehov – so svetovni prvaki v akrobatskem zabijanju, Guinnessovi rekorderji v najvišji salti z zabijanjem in v najdaljšem skoku z zabijanjem s trampolina. Ponosni smo, da sta bila kar dva njihova člana nekoč učenca naše šole. Njihov nastop je bil presenečenje za naše učencem ob zaključku športnih programov Zlati sonček in Krpan. Najprej so se ustavili v grahovski podružnici, nato pa jih je pot vodila v Cerknico, kjer so jih z navdušenjem sprejeli učenci matične šole in učenci iz Begunj. Pripravili so spektakularen prikaz vratolomnih akrobacij, trikov, skokov in ostalih vragolij.

Kri nam je ledenela v žilah, ko smo jih opazovali pri skokih s šolske strehe. Po zaključku nastopa so se razgovorili o delu, nastopih, poškodbah in načrtih. Pomagali so tudi pri slavnostni podelitvi priznanj ter vsakemu učencu spodbudno stisnili roko. V njihovi družbi smo preživeli adrenalina in čustev polno dopoldne, ki nam bo še dolgo ostalo v lepem spominu. Fantom želimo vso srečo v njihovi strmo vzpenjajoči se karieri, našim učencem pa razigrane in brezskrbne počitnice! ■

Motivacijski tabor v Zelšah

📷 Sabina Šparemblek

Majsko petkovo popoldne in sobotno dopoldne so učenci II. triade Osnovne šole Notranjski odred Cerknica in obeh podružnic, ki so prejeli priznanja na tekmovanjih, preživeli v Zelšah. Zbrali smo se v lovski koči. Tabor smo poimenovali Tabor butalcev in čarovnic. V petek so delavnice za učence pripravili učenci 9. razredov (**Dominik, Hana, Klara**) iz Cerknice in učenka **Ana** iz Grahovega. Pridružili so se jim tudi lokostrelci in **Bor**, ki je bivši učenec naše šole. Vsi skupaj so učencem pripravili zanimive likovne, športne, logične in pravljичne delavnice. Učenci, razdeljeni v skupine, so si v kuharski delavnici sami pripravili malico in večerjo ob ognjišču. Zvečer se je učencem pridružil tabornik **Vid** in skupaj so izvedli še strateško igro. Prenočili smo v spalnih vrečah v koči. Zjutraj, takoj po okusnem zajtrku na prostem, pa so se skupine podale na orientacijski pohod s pestrimi nalogami na šestih postajah, ki so jih pripravile učiteljice **Desi Maksić, Tanja Belovec, Vanja Mele, Jerneja Matko, Mojca Gornik, Maja Škrbec** in **Sabina Šparemblek** ter učitelj **David Žnidaršič**. Ob povratku smo pojedli še slastno kosilo, ki so nam ga pripravile kuharice naše šole in učiteljice **Ines Ožbolt, Tamara Kogej** in **Zlatka Kunst Cindrič**. Skupine so predstavile himne, ki so jih napisale na poti. Obljubili smo, da prihodnje leto zagotovo spet pridemo. ■

Vir: LAS Notranjska Fotografija: arhiv Podružnične šole Rudolfa Maistra Unec

Šolski vrtovi sejejo tudi boljšo prihodnost

Marta Čuk s Podružnične šole Rudolfa Maistra Unec in Jerneja Štritof ter Heidi Baraga z Osnovne šole heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu so bile med udeleženci ekskurzije z ogledom šolskih vrtov in kmetijskih krožkov v Postojni, Pivki in Ilirski Bistrici.

Ekskurzija je potekala kot del projekta Z roko v roki do kakovostne prehrane. Udeležence ocenjujejo, da imajo delo na šolskih vrtovih otroci radi, še raje pa potem z njih tudi kaj pojedjo. Namen ekskurzije je bil izmenjati izkušnje, ki jih imajo s šolskimi vrtovi na različnih šolah, vzpostaviti nove oblike sodelovanja in pridobiti dodatne ideje in strokovno pomoč.

Marta Čuk ugotavlja, da je bil ta namen tudi dosežen, saj se je na ekskurziji že povezala z Društvom biodinamikov Notranjska, kjer so medtem njihovem vrtnarskemu krožku že priskočili na pomoč pri sestavljanju kompostnika in z drugimi nasveti. »Imamo veselje, ampak nimamo prave izobrazbe,« je povedala, zato je vsake dodatne pomoči vesela, čeprav so že kar nekaj postorili tudi sami v okviru projektov Eko vrt in Unescovega projekta Vzgajamo zelišča. »V starem iščem novo, ki ga koordiniramo prav na Uncu. Predvsem pa ima naša šola zelo dolgo tradicijo šolskih vrtov. Imeli smo ga že takrat, ko je bila šola zgrajena,« še doda.

Martina Mramor nam je povedala, da v Društvu biodinamikov Notranjska delujejo tudi kot pomočniki mentorjem kmetijskih krožkov v cerkniški šoli in njenih podružnicah. »Postavljamo gredice, svetujemo, pripeljemo kakšno staro seme, učimo otroke sejanja in saditve, svetujemo pri ekoloških zaščitnih sredstvih. Vse to, da bi izobrazili naše otroke tudi v tej smeri,« našteva Martina Mramor. **Ivica Naranča** iz istega društva pa ugotavlja: »Starši, ki so v službah do šestih ali sedmih, nimajo časa za vrtnarjenje, zato je prav, da to delajo šole. Za otroke je tako tudi manj stresa, ko začutijo zemljo

v rokah in ko vidijo, da iz tega trdega semena nekaj zraste.«

V starotški šoli so imeli letos šolski vrt že drugo leto, posebnega krožka, ki bi se z njim ukvarjal, pa še ne. »Tudi to še pride,« sta povedali **Jerneja Štritof** ter **Heidi Baraga**, »saj učenci radi sodelujejo, radi imajo čim več dela na prostem in upamo, da bo to v obliki krožka še malce lažje izvedljivo.« Zelo jima je bila všeč tudi učilnica na prostem, ki so jo udeležencem ekskurzije predstavili na šolskem vrtu v Osnovni šoli Dragotina Ketteja v Ilirski Bistrici.

Poleg zelenjave torej šolski vrtovi lahko s kmetijskimi krožki in učilnicami na prostem »pridelajo« tudi učence, ki znajo ceniti z lastnim trudom pridelano, ekološko in domačo hrano, je potrdila strokovna ekskurzija v okviru projekta Z roko v roki do kakovostne prehrane. Projekt skupno pripravljajo LAS Notranjska in še trije sosednji LAS-i, sofinanciran pa je iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

Bogat kulturni program dramske skupine

Učenci dramske skupine OŠ Notranjski odred Cerknica pod vodstvom mentorice **Daše Joželj Kranjc** so v mesecu juniju javnosti predstavili kar dve težki in med seboj zelo različni predstavi.

V sodelovanju z učenci izbirnega predmeta Glasbeni projekt so nas v začetku junija popeljali v otroštvo Ivana Cankarja. Izredno čustvena predstava, ki so jo poimenovali Cankarjev recital, je marsikateremu gledalcu orosila oči in predvsem v starejših vzbudila čustva, povezana z njihovim otroštvom in starši. Glavna akterja recitala sta uspela vsa čustva in občutenja mladega Cankarja publiko pokazati zgolj z igro in v popolni odsotnosti besed. Ob menjavi več Cankarjev sta s svojo prisotnostjo držala rdečo nit s publiko in predvsem z najlepšimi citati avtorjevih črtic iz zbirke Moje življenje. Recital je s svojimi glasbenimi točkami čudovito dopolnil šolski bend.

Le teden pozneje smo na odru kulturnega doma v Cerknici lahko uživali v priredbi prve slovenske komedije, Linhartove Županove Micke. Igralci so besedilo malo posodobili in ga z veliko dobre volje in truda postavili na oder. Polna dvorana jih je zato nagradila z bučnim aplavzom in smehom skozi celotno predstavo. Igralci so nam pokazali mnogo svojih talentov, med katerimi je izstopala ljubezen do gledališča. Devet otrok, ki sestavljajo skupno, je tako ponovno dokazalo, da so vredni zaupanja in predvsem, da so v njih talenti, ki jih nikakor ni prezreti. Za nekatere izmed njih pa je bila to tudi predstava, s katero so se na najboljši možni način poslovili od osnovnošolskega odra, saj odhajajo v srednje šole. Vsekakor je predstava vredna ogleda. ■

☞ Daša Joželj Kranjc ☞ Tine Šubic

Stare slike – popravek

📷 neznan, zbirka Slavko Bajc

V junijskih Slivniških pogledih smo v rubriki Stare slike objavili zanimiv prispevek Cerknica leta 1978 – kino, avtorja **Bojana Štefanciča**. Kino je delovalo od 24. avgusta 1948 do začetka leta 1991, potem pa so se do leta 1994 vrstile še občasne predstave. V teh desetletjih je kino odigral pomembno družbeno vlogo; predstavljal je družabno stičišče, okno v svet, vir informacij. Žal pa se nam je pri podnapisu primerila napaka in smo po pomoti napačno navedli osebe na fotografiji. Fotografijo, na kateri od leve stojijo: **Karel Bajc, Milan Urbanc** in **Matija Štrukelj**, od leve pa sedijo: **Breda Koren, Alojz Bajc**, upravnik **Emil Lah**, ki drži priznanje, in **Anica Jelen**, objavljamo še enkrat in se opravičujemo za napako. ■

Dnevi parka

📍 Notranjski regijski park 📍 Ljubo Vukelič

Dnevi parka, že četrty po vrsti, so za nami! Tokrat v kar štiridnevni različici. S tremi dnevi filmov z naravovarstveno vsebino v zavetju vrta Galerije Krpan in z enim dnevom v neokrmjeni naravi ob Cerkniskem jezeru. Obiskovalci – približno 1500 smo jih našteali – so opazovali ptice, se sprehodili po čebelarški poti, se peljali z lojtrnikom, po jezeru – ki v mesecu maju že vsaj štiri desetletja ni imelo toliko vode – zapluli s čolnom, se sprehajali, si na stojnicah z ličnimi ročno izdelanimi izdelki kupili spominke, se okrepčali z dobro lokalno hrano in pijačo ter spremljali zabavni program na odru, zvečer pa se zabavali na glasbenem koncertu. Najbolj so uživali otroci; zanje so bili na voljo ponijeva kočija, poslikava telesa, skavtski poligon, delavnica izdelave »škrinc« za lov na polhe in druge ustvarjalne delavnice. ■

www.lekarnaljubljana.si
Veljavnost od 13. 6. do 2. 9. 2019.

ZDRAVO

izbrano iz kataloga ugodnosti

BRUSNICA
30 kapsul

Prehransko dopolnilo iz sadnih sestavin za uravnoteženo in zdravilno prehrano.

redna cena: 13,81 €
cena s Kartico zvestobe

11,05 € + 3 POPUST: 20%

ALOE VERA X2, ALOE ČISTI GEL IN KREMNI GEL

ALOE ČISTI GEL, 150 ml
redna cena: 10,10 €
cena s Kartico zvestobe

8,08 € + 2 POPUST: 20%

ALOE KREMNI GEL, 150 ml
redna cena: 14,24 €
cena s Kartico zvestobe

11,39 € + 3 POPUST: 20%

MALČEK OTROŠKI PONČO
64 x 62 cm

redna cena: 14,90 €
cena s Kartico zvestobe

8,94 € + 5 POPUST: 40%

LOKALNI ANTISEPTIK V PRŠILU

50 ml
redna cena: 3,20 €
cena s Kartico zvestobe

2,56 € + 1 POPUST: 20%

280 ml
redna cena: 6,92 €
cena s Kartico zvestobe

5,54 € + 1 POPUST: 20%

Za več informacij prelistajte nov **katalog ugodnosti** ali nas pokličite **080 71 171!**

Cene s popustom iz ZDRAVO - kataloga ugodnosti veljajo v vseh Lekarnah Ljubljana, v specializirani prodajnici L.L. VMA (v okviru razpoložljivega asortimana) in v Spletni Lekarni Ljubljana na www.lekarnaljubljana.si oziroma ob predložitvi Kartice zvestobe Lekarne Ljubljana ter zahtevanega števila jubok zvestobe, sicer veljajo redne cene. Slike so simbolične, popusti se ne seštevajo. Poročila veljajo od 13. 6. do 2. 9. 2019 oziroma do prodaje zalog.

na brezplačno telefonsko številko

080 71 171!

70 LET
SOMAZA

LEKARNA LJUBLJANA

Avtor: **Mitja Fajdiga**

Staroverski Rakov Škocjan

Praprebivalci Rakove doline so s pridom koristili tudi nevidne naravne sile. Bistveno o tem sem lani predstavil v Slivniških pogledih, dodatna in zaključna spoznanja pa bom 25. avgusta predstavil med vodenim ogledom.

Ljudje so poseljevali Rakovo dolino že v prazgodovini, arheološko dokazano pa vse od zadnje ledene dobe. Štiriletno raziskovanje naravoverskih ostalin v Rakovem Škocjanu zaključujem s spoznanjem, da so njegovi praprebivalci s pridom koristili nevidne naravne sile, da so preživeli.

Vemo, da Rakovo dolino občasno poplavlja voda, pa kljub temu poleti rečica Rak dostikrat povsem usahne. V pradavnini pa so bile vremenske razmere v Rakovi dolini še dosti hujše. Po zadnji ledeni dobi so kar nekaj tisočletij zdržema vladale nadpovprečne letne temperature – 6000–3000 let pr. n. št. so bile za 2–4 °C višje od sedanjih. Za prvo silo je praprebivalce doline reševal nepresušni studenec Prunkovec, sicer pa so klicali dež. S pomočjo nevidnih naravnih sil so si lajšali življenje tudi pri prastarem dvojnem hrastu.

Zaznavanje nevidnih sil z opazovanjem

Vodni značaj celotne doline je razviden na hrastu najvišjih poplavnih vodostajev, ki stoji ob cesti, nedaleč stran od hotela. Vodni značaj doline je bistven za razumevanje, čemu je služil uničen skalnati oval nasproti sedanjega hotela. Naravoversko pomemben je bil tudi prastari dvojni hrast, ki je prestal nešteto neviht, žledolomov, vetrolomov in verjetno tudi udarov strele ... Pa vendar hrast še vedno stoji in zeleni. Poleg živega ima tudi sušično sodebilo, ki je še dosti starejše.

Nepresušni Prunkovec, zaščiten s skalo – v davniini je bil nadkrit s skalo, da ga ne bi zasipala prst. To so predvidoma storili tvorci kamnitega kroga, a še danes ni jasno, kako jim je to uspelo. Nepresušnost izvira je najočitnejša, ko bruhalnik miruje. V suhem avgustu bo to dobro vidno. O ustnem izročilu o vodi iz Prunkovca sem pisal v lanskem majskem članku, še o čem pa bom povedal med ogledom.

Oval jačal sevanje

Arhivsko fotografijo uničenega skalnatega ovala je ustvaril Pavel Kunaver v petdesetih letih prejšnjega stoletja. Brez nje bi védenje o svetišču verjetno zdrknilo v pozabo. Zdaj območje označujem z zelenimi krogi na tleh (kot na fotografiji); sicer si Turistično društvo (TD) Rakek prizadeva pridobiti dovoljenje za trajne talne oznake, vendar brez uspeha.

Naravno svetišče je območje, ki se nevidno svéti in dobrodejno séva. In kako je zadevno svetišče omogočalo klicanje dežja? Znano je, da iskrena želja ali vroča priprošnja vsebuje tudi moč za svojo uresničitev; moč se ji še dodatno poveča, če je izrečena v dejanskem svetišču. Zato so v sušni pradavnini praprebivalci Rakove doline klicali dež na območju skalnatega ovala. To je 2015 ugotovila raziskovalna skupina Megalitska Slovenija, ki je v Kamniški Bistrici odkrila podobne megalite, ki so služili enakemu namenu. Še dodatno pa je

© Ljubo Vukelič

možnost deževnih padavin večala tudi vodna moč celotne Rakove doline.

To so vedeli tudi cerkveni možje, saj so do 2. svetovne vojne z Rakeka v Rakovo dolino vodile cerkvene procesije za dež na Rakovško-unškem polju. Čemu svetišče služi danes? Njegovo sevanje zlahka zaznavajo radiestezisti ter bioterapevti. Drugi se moramo na takem kraju zadrževati dalj časa in prisluhniti telesu. Za zdravstveno učinkovanje pa se je treba tam zadrževati vsaj 20 minut, pravi bioterapevtka **Magdalena Mekina** iz Cerknice. Svetišče na splošno izboljšuje razpoloženje in spodbuja čiščenje v telesu (zdravstveno izčrpanega človeka lahko tudi utruji). Iz pričevanj so znani različni telesni odzivi, o njih pa med ogledom. Kdor se zmore povezovati z duhovnim svetom, mu svetišče to omogoča vse leto; drugje v naravi je to sicer možno le ob poletnem solsticiju.

V nedeljo, 25. avgusta, bom vodil ogled opisanih mest. Ob 9.00 bomo s kolesi krenili s parkirišča pri Dolenjem Jezeru, ostali se nam lahko pridružite pred Hotelom Rakov Škocjan ob 9.30, od koder si bomo peš ogledali zgoraj opisana mesta. Vabljeni!

© Mitja Fajdiga, predloga Zavod za varstvo narave RS

Strani ureja: **Notranjski regijski park (NRP)** Fotografija: **NRP**

Poostren nadzor prometnega režima

Obiskovalci, ki so se v nedeljo, 16. junija, odpravili k Cerkniškemu jezeru, so lahko opazili redarje, policiste in predstavnike Notranjskega regijskega parka, ki so bdeli nad upoštevanjem prometnega režima na območju jezera.

Med 15. marcem in 15. novembrom ob nedeljah na makadamski cesti od parkirišča na koncu vasi Dolenje Jezero pa vse do vasi Otok velja splošna prepoved za motorna vozila. Za lastnike parcel in prebivalce Otoka prepoved ne velja.

Na Notranjski park, policijo, cerkniško občinsko upravo in medobčinsko redarstvo se zelo pogosto obračajo domačini in lastniki zemljišč ob jezeru in tožijo, da jih zelo motita hrup in prah avtomobilov, ki ne upoštevajo prometnih pravil, kljub temu da na vidnih mestih stojijo prometni znaki, ki prepovedujejo vožnjo motornim vozilom ob nedeljah od 8.00 do 21.00. Na podlagi skupnega sestanka omenjenih organizacij smo se

dogovorili, da bodo v času povečanega števila obiskovalcev (poleti in v času drsanja) večkrat potekale skupne akcije poostrenega nadzora s poudarkom na upoštevanju prometne signalizacije, vožnje in parkiranja v naravnem okolju. Poudarjamo še, da je na območju Slovenije v vsakem naravnem okolju

prepovedano voziti, ustavljeni, parkirati ali organizirati vožnje z motornimi vozili.

Nedeljska akcija je pokazala, da se kar nekaj voznikov na prepovedi, ki veljajo na Cerkniškem jezeru, poživlja. Tokrat jih je doletela denarna kazen. Izdanih je bilo petnajst plačilnih nalogov. Naslednje takšne akcije se bomo lotili že kmalu. Verjamemo pa, da bo

k boljšim razmeram, poleg tovrstnih akcij, pripomogla tudi urejena infrastruktura, ki jo park, tudi s pomočjo projekta LIFE Stržen, načrtuje v okolici jezera. To so urejene sprehajalne in kolesarske poti, pomoli, opazovalnice ptic, informacijske usmerjevalne table in sodoben informacijski center.

KAM PA TOKRAT NA POČITNICE?

IZLETI • POČITNICE • POTOVANJA

MLADINSKI SERVIS • LETALSKE VOZOVNICE • PREDPRODAJA VSTOPNIC

KANU SAFARI

KANU IZLETI • IZPOSOJA KANUJEV
več na: NOTRANJSKA.COM

TUR SERVIS • CERKNICA • CESTA 4. MAJA 50, CERKNICA • TEL. 01 70 50 560
INFO@TUR-SERVIS.SI • WWW.TUR-SERVIS.SI
VSAK DAN OD 9.00 DO 17.00 SOBOTA OD 9. DO 12.00

PRODAJAMO IN ZASTOPAMO:

KOMPAS

Relax

AutobusKUP

eventim

mojekarte.si

VZAJEMNA

CORIS

FLIXBUS

SONČEK

PAJINA

Koskar

GoOpti

NOMAGO

40 | Slivniški pogledi | julij–avgust 2019

Popis kosca na Cerknškem jezeru

Popisi koscev na Cerknškem jezeru so dolgoletna tradicija. Nobene druge vrste ptic se nikjer v Sloveniji ne popisuje tako dolgo. Kosca na jezeru popisujemo že vse od leta 1992, letos torej že osemindvajsetič. Popis tradicionalno organizira notranjska sekcija Društva za opazovanje in preučevanje ptic (DOPPS) v sodelovanju z Notranjskim parkom. Populacija koscev na jezeru med leti niha; odvisna je od višine vode, a je dolgoročno stabilna. V primerjavi s preostalimi območji v Sloveniji, kjer zaradi zgrešene kmetijske politike kosci izginjajo, je Cerknško jezero postalo najboljše območje v državi. Letošnje leto je zaradi visoke vode izjemno. Odkar poteka popis, v začetku junija jezero še ni bilo tako visoko. Večina najboljših koščevih travnikov je bila še sredi junija pod vodo. A kljub visoki vodi smo jih našli kar 44. Kosci so se, tudi po več na kupu, stiskali na ekstenzivnih travnikih na robu jezera. Popis bomo kmalu ponovili, da bi videli, če se po poplavi sredi gnezditelne sezone kosci vrnejo na svoja gnezdišča. Držimo pesti, da bo rezultat boljši kot prvič. ■

Naravoslovni dnevi v parku

Ena od pomembnih vlog Notranjskega regijskega parka je izobraževanje o tisočeri biserih, ki jih najdemo v parku in so pomemben del naše naravne dediščine. Celo leto organiziramo naravoslovne dneve za otroke iz vrtcev, šolarje, dijake in študente. Letos je za nami že več kot 20 tovrstnih izobraževanj, ki jih večino izvedemo brezplačno, omogočata pa nam jih evropska projekta LIFE Stržen in LIFE Naturaviva. Pri nas so se že oglasili mladi nadobudneži z vseh koncev Slovenije in celo vrtec iz zamejstva, natančneje Bazovice. Otroci z našim biologom **Joštom Stergarškom** spoznavajo delovanje presihajočega Cerknškega jezera in drugih kraških pojavov, lovijo vodne nevretenčarje (žuželke, polžke, školjke), vmes pa se jim rad pokaže tudi kak vretenčar (pupek, žaba ali riba). Opazujejo in poslušajo ptice, občudujejo jamo Suhadolico in ugotavljajo, kakšen okus imajo užitne rastlinice v parku. Zvedavi učenci pa znajo Joštu zastaviti marsikatero zanimivo vprašanje, na katerega jim z veseljem odgovori. ■

Prvi popis pupkov je za nami

V mlaki, ki je nastala na dnu udorne vrtače, v neposredni bližini Cerknškega jezera, na lokaciji z ledinskim imenom Pucinov laz, je dom velikega pupka (*Triturus carnifex*). Ta dvoživka, ki jo nekateri zaradi njenega videza ljubkovalno imenujejo zmajček, je pri nas med ogroženimi vrstami. Da bi ugotovili, koliko jih je v Pucinovem laz, smo se lotili popisovanja. Pupke smo ulovili s posebnimi vršami, vsakega posebej previdno pregledali in ga vpisali na seznam. Našteli smo jih 51. Da bi jih privabili čim več, bomo redno urejali njihova bivališča: jaso bomo očistili grmovja, jo redno kosili, iz vode pa odstranili odpadke in odložene odmrle dele rastlin, listje in veje. Pupkovo bivalno okolje se je v zadnjih letih namreč poslabšalo prav zaradi nevezdrževanja zemljišč. Ogroža ga tudi vnos tujerodnih vrst, zlasti zlatih ribic in želv. Domačih ljubljencev nikakor ne spuščajmo v naravo! Velikost populacije velikega pupka v Pucinovem laz bomo v okviru projekta KRAS.RE.VITA spremljali do maja 2021, ko bomo lahko ocenili uspešnost naših ukrepov. ■

SMG

Gradimo s srcem.

PRODAJNI SALON SMG

Cesta 4. maja 50a
1380 Cerknica

DELOVNI ČAS

pon., sre., pet.	8:00 - 12:00 12:30 - 16:00
tor., čet.	8:00 - 12:00 12:30 - 18:00
sob.	po dogovoru
ned. in prazniki	zaprto

KONTAKT

info@smg.si

www.smg.si

direktor: 040 899 728

svetovalac: 051 660 083

Z NAMI DO CELOVITE PRENOVE VAŠEGA DOMA

Na enem mestu lahko med seboj primerjate produkte različnih priznanih proizvajalcev ter vidite in preizkusite vhodna vrata, notranja vrata, PVC in lesena okna, vse vrste roletnih sistemov in strešna okna, vgrajena v mansardni prostor. Tako boste na podlagi **lastne izkušnje z izdelkom** in s pomočjo nasvetov našega strokovnega svetovalca našli najboljšo rešitev za vaš dom.

Do 15 % popusta na določeno stavbno pohištvo

Julij–avgust
Ustvarjalnost pravljčnih uric
 Razstava v vitrini mladinskega oddelka
 ☉ V času urnika knjižnice
 ✎ in ☐ KJUC

Četrtni v juliju in avgustu
Poletna vadba joge
 ☉ S seboj imejte podlogo in tanko odejo. Vadba je primerna tudi za začetnike. Vstop je prost.
 ☉ 18.00
 ✎ Rešeto, Cerknisko jezero
 ☐ Društvo Joga v vsakdanjem življenju Popetre

11. junij –11. september
Poletavci – poletni bralci
 Pol ure branja na dan prežene dolgčas stran.
 ☉ Za šolarje od 7. do 12. leta
 ☐ KJUC v sodelovanju z Mestno knjižnico Ljubljana

Do 19. julija
Janez Kranjec
 Razstava o organistu, zborovodju in skladatelju
 ☉ V času urnika knjižnice
 ✎ in ☐ KJUC

Do 29. julija
Ptice
 Letna razstava čipk Klekljarske sekcije KD Rak Rakek
 ☉ V času urnika knjižnice
 ✎ Knjižnica Rakek
 ☐ KJUC in KD Rak Rakek

Sreda, 10. julij
Življenjski slog
 Delavnica
 ☉ 18.00
 ✎ in ☐ Zdravstveni dom Cerknica

Sobota,13.–nedelja, 14. julij
Spanje v naravi na prostem
 ☉ Obvezna predhodna najava in info. na: 041 760 859 (Miro), krizna_jama@yahoo.com Število udeležencev je omejeno na šest.
 ☉ 18.00
 ✎ Parkirišče na koncu Dolenjega Jezera
 ☐ Društvo ljubiteljev Križne jame

Četrtek, 18. julij
Bralno srečanje
 Druženje ob branju s stanovalci Centra starejših Cerknica
 ☉ 11.00
 ✎ Deos, Center starejših Cerknica
 ☐ KJUC

Petek, 26. julij
Rožnate urice
 Druženje bolnikov z izkušnjo raka
 ☉ 18.00
 ✎ in ☐ Točka moči, Čabranska 9, Cerknica

V AVGUSTU ...
Do 30. avgusta
Marinka Cempre Turk – razstava gasilskih odlikovanj
 ☉ V času urnika knjižnice
 ✎ V razstavnici vitrini cerkniske knjižnice
 ☐ KJUC

Sobota, 17. avgust
Gasilska veselica s Tanjo Žagar
 ☉ 17.00 proslava, 19.00 veselica
 ✎ in ☐ Prostovoljno gasilsko društvo Grahovo

Torek, 20. avgust
Dejavniki tveganja
 Delavnica
 ☉ 9.00
 ✎ in ☐ Zdravstveni dom Cerknica

Sreda, 28. avgust
Ali sem fit?
 Delavnica
 ☉ 13.00
 ✎ in ☐ Zdravstveni dom Cerknica

Petek, 30. avgust
Rožnate urice
 Druženje bolnikov z izkušnjo raka
 ☉ 18.00
 ✎ in ☐ Točka moči, Čabranska 9, Cerknica

Sobota, 31. avgust
Gasilska veselica s skupino Zvita feltna
 ☉ 19.00
 ✎ in ☐ Prostovoljno gasilsko društvo Urec

V SEPTEMBRU ...
Ponedeljek, 9. september
Življenjski slog
 Delavnica
 ☉ 9.00
 ✎ in ☐ Zdravstveni dom Cerknica

Ponedeljek, 9. september
Zdravo hujšanje
 Delavnica
 ☉ 17.00
 ✎ in ☐ Zdravstveni dom Cerknica

Sreda, 11. september
Življenjski slog
 Delavnica
 ☉ 9.00
 ✎ in ☐ Zdravstveni dom Cerknica

Sreda, 11. september
Ali sem fit?
 Delavnica
 ☉ 13.00
 ✎ in ☐ Zdravstveni dom Cerknica

Sobota, 14. september–nedelja, 15. september
Dvodnevni pohod s Cerkniskega jezera prek Javornikov v Pivško kotlino
 ☉ Potrebna je predhodna najava. Število udeležencev je omejeno na 20. Več informacij na tel. št. 041 760 859 (Miro) ali elektronski pošti krizna_jama@yahoo.com.
 ☉ 9.00
 ✎ Parkirišče med Gorenjim Jezerom in Lazami
 ☐ Društvo ljubiteljev Križne jame

Sobota, 21. september
Test hoje na dva kilometra
 ☉ 8.00
 ✎ in ☐ Zdravstveni dom Cerknica

TEMATSKI VIKENDI OB CERKNIŠKEM JEZERU

Vsako soboto in nedeljo od aprila do septembra 2019

Aktivno, poučno, zabavno, vznemirljivo, neznano v objemu narave.

www.notranjski-park.si

Turistično društvo Cerknisko jezero vabi na

6. pohod od Šteberka do Karlovce

Cerknisko jezero, nedelja 8. september 2019

START:

21 KM 9:00, Lipsenj, pod gradom Šteberk

8 KM 11:00, Cerknisko jezero, Ribiški kot

Krajši pohod je primeren za družine z mlajšimi otroki, tudi vozički. Druženje bomo zaključili v prostorih društva Lovrenc. Za povratek na štartno mesto bo poskrbljeno z avtobusnim prevozom.

Ob poti postrežemo lokalne kulinarčne dobrote.

Brezplačna malica na cilju.

Informacije: TIC Cerknica
 E-mail: tic@notranjski-park.si
 Tel.: 01 709 36 36
www.notranjski-park.si

Povej naprej! Všečkaj NAS NA FB

www.cerknisko-jezero.si
info@cerknisko-jezero.si

LEGENDA: ☉ Informacije ☐ Kdaj ✎ Kje ☐ Organizator